V Brně dne 3. listopadu 2026
Č. j.: MZP/2026/540/1857
Sp. zn.: ZN/MZP/2025/240/319

ZÁVAZNÉ STANOVISKO

k povolení záměru stavby s názvem *„D1 01191.B Brno západ - Brno centrum - oprava mostu D1-227“*

Ministerstvo životního prostředí, odbor výkonu státní správy IV (dále jen MŽP), jako správní orgán příslušný k vydání jednotného environmentálního stanoviska (dále také JES) podle § 12 písm. b) zákona č. 148/2023 Sb., o jednotném environmentálním stanovisku, ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon č. 148/2023 Sb.), na žádost stavebníka **Ředitelství silnic a dálnic s. p., IČO 659 93 390, se sídlem Čerčanská 2023/12, 140 00 Praha 4**, v zastoupení VIAPONT, s.r.o., IČO 469 95 447, se sídlem Vodní 258/13, 602 00 Brno (dále jen stavebník nebo žadatel), ze dne 07.10.2025, k záměru *„D1 01191.B Brno západ - Brno centrum - oprava mostu D1-227“*, situovanému na pozemcích parc. č. 902/2, 951/2, 962/2, 963/2, 964/2, 965/1, 966/1, 966/2, 966/3, 966/4, 966/5, 967, 968, 969, 970/1, 970/2, 971/1, 971/2, 971/3, 972/1, 972/2, 973, 974, 977/2, 993/2, 993/4, 993/5, 993/57, 993/58, 993/59, 993/69, 993/73, 993/76, 993/77, 993/83, 993/87, 995/2, 1903/65, 2164, 2165, 2417/1, 2649/2 a 2649/3 v k. ú. Starý Lískovec, obec Brno (dále též záměr), na základě projektové dokumentace konsorcia Morava – RD malé zakázky BIM 2021, vedoucí společník VIAPONT, s.r.o., IČO 469 95 447, se sídlem Vodní 258/13, 602 00 Brno (hlavní projektant: Ing. Ivo Fischer, ČKAIT – 1003822, autorizovaný inženýr v oboru dopravní stavby), stupeň: DUSP, zpracované v období 02/2025 až 10/2026, evidované v Informačním systému stavebního řízení (ISSŘ) pod ID záměru: Z/2026/127622 a ID dokumentace: SR00X02JC07S (dále projektová dokumentace), **vydává v souladu s § 3 odst. 2 zákona č. 283/2021 Sb., stavební zákon, ve znění pozdějších předpisů** (dále jen zákon č. 283/2021 Sb.), podle § 6 odst. 1 zákona č. 148/2023 Sb., ve spojení s § 149 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon č. 500/2004 Sb.), toto nové

SOUHLASNÉ JEDNOTNÉ ENVIRONMENTÁLNÍ STANOVISKO.

Záměr *„D1 01191.B Brno západ - Brno centrum - oprava mostu D1-227“* je přípustný z hlediska vlivů na dotčené složky životního prostředí za níže uvedených podmínek.

Toto JES se vydává namísto následujících správních úkonů:

A. Souhlas se zásahem, který by mohl vést k poškození nebo zničení významného krajinného prvku (VKP) nebo ohrožení nebo oslabení jeho ekologicko-stabilizační funkce, podle § 4 odst. 2, ve spojení s § 83 odst. 8 písm. a) zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů (dále zákon č. 114/1992 Sb.)

Elektronický podpis
RNDr. Miroslav Rokos
Ministerstvo životního prostředí
03.11.2026 12:20

B. Uložení zajištění a použití prostředků k zabránění zbytečnému úhynu rostlin a zraňování nebo úhynu živočichů nebo ničení jejich biotopů podle § 5 odst. 3, ve spojení s § 83 odst. 8 písm. b) zákona č. 114/1992 Sb.
C. Souhlas se zásahem do krajinného rázu podle § 12 odst. 2, ve spojení s § 83 odst. 8 písm. f) zákona č. 114/1992 Sb.
D. Povolení ke kácení dřevin podle § 8 odst. 1, ve spojení s § 83 odst. 8 písm. d) zákona č. 114/1992 Sb., a uložení náhradní výsadby podle § 9 odst. 1 zákona č. 114/1992 Sb.
E. Povolení výjimky ze zákazů u zvláště chráněných druhů (ZCHD) živočichů podle § 56 odst. 1, ve spojení s § 83 odst. 8 písm. i) zákona č. 114/1992 Sb.
F. Souhlas ke stavbám a činnostem, k nimž není třeba povolení podle vodního zákona, které ale mohou ovlivnit vodní poměry, podle § 17 odst. 1 a 7 zákona č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon č. 254/2001 Sb.)
G. Závazné stanovisko k povolení záměru pozemní komunikace podle § 11 odst. 2 písm. d), ve spojení s § 40 odst. 2 zákona č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší, ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon č. 201/2012 Sb.)
H. Závazné stanovisko k terénním úpravám a k odstranění stavby podle § 146 odst. 3 písm. a), ve spojení s § 151 odst. 2 zákona č. 541/2020 Sb., o odpadech, ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon č. 541/2020 Sb.)
I. Vyjádření ke změně dokončené stavby podle § 146 odst. 3 písm. b), ve spojení s § 151 odst. 2 zákona č. 541/2020 Sb.
J. Souhlas k odnětí zemědělské půdy ze zemědělského půdního fondu (ZPF) pro nezemědělské účely podle § 9 odst. 8, ve spojení s § 21 odst. 4 zákona č. 334/1992 Sb., o ochraně zemědělského půdního fondu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon č. 334/1992 Sb.)

I.

D. MŽP souhlasí s tím, aby bylo žadateli ve smyslu § 8 odst. 1 zákona č. 114/1992 Sb. povoleno kácení dřevin rostoucích mimo les, a to konkrétně:

- 23 stromů rostoucích na pozemcích v k. ú. Starý Lískovec s obvodem kmene větším než 80 cm měřeným ve výšce 130 cm nad zemí, jejichž jedinečné označení sektorem, inventarizačním číslem a základními parametry (druh, popř. rod dřeviny, obvod kmene, parcelní číslo, katastrální území a další) je uvedeno v tabelárním soupisu dendrologického průzkumu (stromy s označením A 1, A 5-6, C 1-5, C 7-9, C 11, D 1-2, D 5-13) a jejich poloha je vyznačena v zákresu na podkladu katastrální mapy,

- zapojených porostů dřevin (souvislé plochy přesahující 40 m^2) rostoucích na pozemcích v k. ú. Starý Lískovec, a to v počtu 18 porostů o celkové ploše 10 459 m^2, jejichž jedinečné označení sektorem, číslem porostu a základními parametry (podrobné druhové složení, plocha porostu, parcelní čísla, katastrální území) je uvedeno v tabelárním soupisu dendrologického průzkumu (porosty A 1-3, B 1-3, C 1-9, D 1-3) a poloha je vyznačena v zákresu na podkladu katastrální mapy.

Uvedené soupisy a mapová zobrazení jsou nedílnou součástí závazné části tohoto JES jako Příloha č. 1 – *„Tab. dendrologického průzkumu – stromy“* a *„Tab. dendrologického průzkumu*

– *zapojené porosty dřevin“* (celkem 5 stran soupisu dřevin), Příloha č. 2 – *„Zákres umístění dřevin“*, stejně jako níže citovaná Příloha č. 3 – *„Náhradní výsadba Bosonohy 1, 2, 3, 4, 5 Starý Lískovec 6“* (výčet lokalit + 6 mapových listů).

Souhlas je v intencích § 8 zákona č. 114/1992 Sb. vázán následujícími podmínkami:

1. Kácení bude realizováno v období od 1.9. do 31.3. běžného roku.
2. Kácení dřevin je možné provést pouze v případě realizace výše uvedeného záměru, a to za přítomnosti sjednané odborně způsobilé a kvalifikované osoby ekologického dozoru stavby (dále jen ekodozor), která bude disponovat potřebnými znalostmi, zkušenostmi a prostředky k provádění biomonitoringu, k přijetí operativních opatření pro zajištění veřejného zájmu na ochraně přírody a s oprávněním pozastavit provádění činnosti už v případě pouhé hrozby nedodržení stanovených podmínek. O monitoringu, přijatých i realizovaných opatřeních povede ekodozor podrobnou, stále aktuální dokumentaci.
3. Informace o ustanovení osoby ekodozoru a doklady prokazující její odbornost budou zaslány MŽP minimálně týden před zahájením zemních či stavebních prací (resp. kácení), a to podáním učiněným do datové schránky MŽP (ID DS: 9gsaax4).
4. Před zahájením nebo bezprostředně po zahájení stavebních prací ekodozor projde dotčené území a zmapuje místa výskytu invazních druhů rostlin. V průběhu výstavby je nezbytné výskyt invazních rostlin dále monitorovat a bezodkladně přijímat opatření (kombinace mechanických a chemických metod) v souladu s příslušnou metodikou AOPK k jejich likvidaci, aby se zamezilo jejich šíření v záboru stavby a jeho okolí.
5. Před kácením provede ekodozor průzkum záboru stavby a v případě zjištění stromů s možným výskytem netopýrů tyto označí. Stromy s netopýry mohou být káceny jen v období od 1.9. do 15.11. anebo ve druhé polovině března, pod dohledem ekodozoru, který může v případě potřeby navrhnout i další opatření pro ochranu netopýrů (popř. jiných živočichů). Při kácení stromů s možným výskytem netopýrů je nutno postupovat šetrně a stromy před dalším zpracováním ponechat v nerozřezaném stavu na místě minimálně do druhého dne, aby je netopýři mohli opustit. V případě nálezu jedince neschopného úniku bude kácení neprodleně přerušeno, netopýr bude umístěn do transportního boxu s ventilačními otvory a bude kontaktována příslušná záchranná stanice, případně Česká společnost pro ochranu netopýrů (ČESON). Průběh kácení rizikových stromů bude zadokumentován (fotodokumentace, GPS poloha).
6. V případě kácení invazních nepůvodních druhů (dále jen IND) dřevin, zejména druhů javor jasanolistý *(Acer negundo L.)*, trnovník akát *(Robinia pseudoacacia)*, popř. pajasan žláznatý *(Ailanthus altissima)*, budou jejich pařezy (oddenkové části), včetně veškerého kořenového systému odstraněny (ponechány na suchém místě k vyschnutí, následně seštěpkování, spálení nebo jinému využití), přičemž nesmí dojít k takovému přehrnutí zeminou, které by přivodilo jejich výmladnost, resp. zmlazení.

MŽP požaduje, aby bylo žadateli ve smyslu § 9 odst. 1 zákona č. 114/1992 Sb. uloženo provedení náhradní výsadby ke kompenzaci ekologické újmy, která vznikne pokácením shora uvedených dřevin, a to v následujících lokalitách a rozsahu (podrobněji viz Příloha č. 3 – *„Náhradní výsadba Bosonohy 1, 2, 3, 4, 5 Starý Lískovec 6“*):

- **Silniční alej směr k Žebětínu**, na pozemcích parc. č. 3897, 3899 a 4119 v k. ú. Bosonohy, obec Brno – **celkem 110 ks stromků** – v rozestupu cca 12 m, pěstební tvar polokmen (výška 120 až 160 cm) – viz výkres 1 – starých krajových odrůd na tradiční semenné podnoži:
třešeň ptačí *(Prunus avium)* - 56 ks,
višeň obecná *(Prunus cerasus)* - 10 ks,
jabloň domácí *(Malus domestica)* - 9 ks,
hrušeň obecná *(Pyrus communis)* - 23 ks,
javor babyka *(Acer campestre)* - 3 ks
a dub letní *(Quercus robur)* - 9 ks;

- **Revitalizace zeleně MČ Bosonohy (lokalita bytovky Ševčenkova)**, na pozemcích parc. č. 246/2, 246/1, 254/1, 254/40, 254/38, 254/37 a 254/15 v k. ú. Bosonohy, obec Brno – **celkem 11 stromků** – pěstební tvar polokmen (výška 120 až 160 cm), starých krajových odrůd na tradiční semenné podnoži, **a 181 ks keřů** – viz výkres 2 –
stromy: habr obecný *(Carpinus betullus 'Fastigiata')* - 3 ks,
jabloň domácí *(Malus domestica)* - 3 ks,
slivoň myrobalán *(Prunus cerasifera 'Nigra')* - 3 ks,
slivoň obecná *(Prunus domestica)* - 1 ks,
a dub cer *(Quercus cerris)* - 1 ks,
keře: dřín obecný *(Cornus mas)* - 1 ks,
ptačí zob obecný *(Ligustrum vulgare 'Atrovirens')* - 100 ks
a plamének Chénautův *(Symphorycarpos x chenauti 'Hancock')* - 80 ks;

- **Lokalita za poldrem a kolem Hradiska**, na pozemcích parc. č. 3779, 3853, 4389/2, 3779, 3780/3, 3780/1, 3780/2, 2578/1, 3778 a 3781 v k. ú. Bosonohy, obec Brno – **celkem 115 stromků a 5 ks keřů**, které částečně doplní již stávající aleje a plochy okolí pěších komunikací a chodníků, následujících druhů – viz výkresy 3 a 4 –
stromy: jabloň domácí *(Malus domestica)* - 5 ks,
jabloň domácí Antonovka *(Malus domestica 'Antonovka')* - 3 ks,
třešeň ptačí *(Prunus avium)* - 5 ks,
hrušeň obecná *(Pyrus communis)* - 3 ks,
moruše bílá *(Morus alba)* - 3 ks,
moruše černá *(Morus nigra)* - 2 ks,
švestka domácí Čačanská lepotica *(Prunus domestica 'Cacanska Lepotica')* - 3 ks,
habr obecný *(Carpinus betullus)* - 10 ks,
lípa velkolistá *(Tilia platyphylos)* - 15 ks,
lípa malolistá *(Tilia cordata)* - 12 ks,
jasan ztepilý Altena *(Fraxinus excelsior 'Altena')* - 20 ks,
javor babyka *(Acer campestre)* - 15 ks,
bříza bělokorá *(Betula pendula)* - 9 ks
a dub letní *(Quercus robur)* - 10 ks,
keře: líska obecná Syrena *(Corylus avellana 'Syrena')* - 5 ks;

- **Okolí bytového domu na ulici Konopiska**, na pozemcích parc. č. 2531/6 a 683/7 v k. ú. Bosonohy, obec Brno, **celkem 19 ks stromků a 90 bm keřů** (živé ploty) – viz výkres 5
stromy: habr obecný *(Carpinus betullus)* - 3 ks,

jasan ztepilý Altena *(Fraxinus excelsior 'Altena')* - 3 ks,
javor babyka *(Acer campestre 'Elegant')* - 9 ks,
dub zimní *(Quercus petraea)* - 1 ks
a ambroň západní *(Liquidambar styraciflua)* - 3 ks,
živé ploty: habr obecný *(Carpinus betullus)* - 20 bm
a dřín obecný *(Cornus mas)* - 70 bm;

- **Obnova sídelní zeleně Starý Lískovec**, na pozemku parc. č. 2369/7 (u domu Irkutská) – celkem 3 stromky – a na pozemku parc. č. 2785/3 (na ul. Osová) – 1 rostlý vánoční strom, vše v k. ú. Starý Lískovec, obec Brno, tj. **celkem 4 stromky** – viz výkres 6 –
odrostky (výška 120 až 160 cm) kdouloň obecná *(Cydonia oblonga´Vranja´)* - 2 ks
a jeřáb duriňský *(Sorbus thuringiaca 'Fastigiata')* - 1 ks,
odrostek (výška 150 až 175 cm) druhu smrk omorika *(Picea omorica)* - 1 ks.

Pro provedení náhradní výsadby se souhrnně stanoví tyto podmínky:

1. O vysazené stromky bude zajištěna následná péče po dobu 3 let ode dne jejich vysazení, spočívající především v zajištění kmene stromu proti mechanickému poškození (ochrana paty kmene chráničkou, bandáž kmene apod.), v odpovídající zálivce, odplevelování, výchovném řezu, opravě úvazků a případné výměně kotvících kůlů. Vysazeným keřům bude zajištěna obdobná přiměřená péče po dobu 3 let od jejich výsadby. V případě úhynu vysázených dřevin (stromků a keřů) do 3 let ode dne jejich vysazení je stavebník povinen tyto dřeviny nahradit dřevinami o stejných parametrech.
2. Dřeviny budou vysazeny mimo ochranné pásmo technické infrastruktury.
3. Náhradní výsadba bude realizována v součinnosti s vlastníky pozemků, a to nejpozději do 2 let od zahájení stavby. O její kompletní realizaci bude MŽP bezodkladně vyrozuměno.

II.

E. MŽP souhlasí s tím, aby byla žadateli ve smyslu § 56 odst. 1, odst. 2 písm. c) a odst. 6 zákona č. 114/1992 Sb. povolena výjimka ze zákazu škodlivě zasahovat do biotopu a do přirozeného vývoje jedinců a jejich vývojových stádií následujících zvláště chráněných druhů živočichů:

Obojživelníci a plazi

- konkrétně ze zákazu rušení, poškozování a ničení jimi užívaných sídel, chytání, držení, dopravování a přemisťování jedinců nebo vývojových stádií za účelem záchranného transferu, zraňování či usmrcování

1. skokan zelený *(Pelophylax esculentus)* - [SO, Příloha V) Směrnice Rady 92/43/EHS, o ochraně přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin, ve znění pozdějších předpisů (dále jen SR 92/43/EHS)] – jednotky až nižší desítky jedinců,
2. skokan skřehotavý *(Pelophylax ridibundus)* - [KO, Příloha V) SR 92/43/EHS] – jednotky až nižší desítky jedinců,
3. ještěrka obecná *(Lacerta agilis)* - [SO, Příloha IVa) SR 92/43/EHS] – jednotky až nižší desítky jedinců,

4. slepýš křehký *(Anguis fragilis)* [SO] – jednotky jedinců,
5. ropucha obecná *(Bufo bufo)* [O] – jednotky jedinců,

Ptáci

- konkrétně ze zákazu rušení, poškozování a ničení jimi užívaných sídel

6. ťuhýk obecný *(Lanius collurio)* - [O, Příloha I Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/147/ES, o ochraně volně žijících ptáků, ve znění pozdějších předpisů (dále jen SEPR 2009/147/ES)] – jednotky jedinců,
7. kavka obecná *(Corvus monedula)* [SO, SEPR 2009/147/ES] – jednotky jedinců,
8. krahujec obecný *(Accipiter nisus)* [SO, SEPR 2009/147/ES] – jednotky jedinců,
9. krutihlav obecný *(Jynx torquilla)* [SO, SEPR 2009/147/ES] – jednotky jedinců,

Savci

- konkrétně ze zákazu rušení, poškozování a ničení jimi užívaných sídel, chytání, držení, dopravování a přemisťování jedinců nebo vývojových stádií za účelem záchranného transferu, zraňování či usmrcování

10. netopýr dlouhouchý *(Plecotus austriacus)* [SO, Příloha IVa) SR 92/43/EHS] – nižší desítky jedinců,
11. netopýr ušatý *(Plecotus auritus)* [SO, Příloha IVa) SR 92/43/EHS] – nižší desítky jedinců,
12. netopýr hvízdavý *(Pipistrellus pipistrellus)* [SO, Příloha IVa) SR 92/43/EHS] – desítky až nižší stovky jedinců,
13. netopýr nejmenší *(Pipistrellus pygmaeus)* [SO, Příloha IVa) SR 92/43/EHS] – desítky až nižší stovky jedinců,
14. netopýr pestrý *(Vespertilio murinus)* [SO, Příloha IVa) SR 92/43/EHS] – desítky jedinců,
15. netopýr rezavý *(Nyctalus noctula)* [SO, Příloha IVa) SR 92/43/EHS] – desítky až nižší stovky jedinců,
16. netopýr večerní *(Eptesicus serotinus)* [SO, Příloha IVa) SR 92/43/EHS] – desítky jedinců,

Bezobratlí

- konkrétně ze zákazu rušení, poškozování a ničení jimi užívaných sídel, chytání, držení, dopravování a přemisťování jedinců nebo vývojových stádií za účelem záchranného transferu, zraňování, či usmrcování,

17. mravenci rodu *Formica spp.* [O] – jednotky mravenišť (stovky až desetitisíce jedinců),
18. čmeláci rodu *Bombus spp.* [O] – jednotky hnízd (desítky až nižší stovky jedinců),
19. kudlanka nábožná *(Mantis religiosa)* [KO] – nižší desítky jedinců,
20. zlatohlávek huňatý *(Tropinota hirta)* [SO] – nižší desítky jedinců.

Souhlas je na základě § 56 odst. 3, též ve spojení s § 5b odst. 3 zákona č. 114/1992 Sb. vázán následujícími podmínkami:

1. Záměr bude prováděn za přítomnosti sjednaného ekodozoru, disponujícího potřebnými znalostmi, zkušenostmi a prostředky k provádění biomonitoringu, a s oprávněním zastavit provádění činnosti už v případě pouhé hrozby nedodržení všech stanovených

podmínek. Ekodozor operativně rozhodne o potřebě transferu (včetně prostředků a způsobu odchytu) ZCHD – především skokanů, ještěrek obecných, rojů a matek čmeláků rodu *Bombus spp.*, příp. i obecně chráněných druhů, na předem vytipovanou náhradní lokalitu umístěnou co nejblíže místu původního výskytu, která bude odpovídat jejich ekologickým nárokům, a kde nebudou realizací záměru negativně ovlivněni. Všechny činnosti realizované ve vztahu k ZCHD budou průběžně zaznamenávány (datum, počet druhů a jejich jedinců, provedené opatření). O monitoringu, přijatých i realizovaných opatřeních povede ekodozor podrobnou a zároveň stále aktuální dokumentaci.

2. Informace o okamžiku zahájení realizace záměru, s uvedením č. j., data vyhotovení a data nabytí právní moci rozhodnutí vydaného podle zákona č. 283/2021 Sb., kterým byla zároveň povolena tato výjimka, resp. o zahájení činnosti ekodozoru, stejně jako o ukončení prací, budou MŽP oznámeny nejpozději v předchozí pracovní den, a to podáním učiněným do datové schránky.
3. Ekodozor důkladně prověří bezprostředně před zahájením prací stav dotčené lokality a zajistí potřebné transfery nalezených ZCHD. Dále bude průběžně v době provádění stavby kontrolovat, nenacházejí-li se v prostoru staveniště jedinci předmětných druhů, kteří by mohli být probíhající činností negativně ovlivněni. Bude pečlivě sledovat výskyt všech ZCHD, jež se mohou přirozeně vyskytnout v prostoru stavby při provádění prací, provede např. i kontrolu terénních prohlubní, výkopů nebo prostorů pro uskladnění materiálu a užívané techniky.
4. Před realizací bourání mostu provede ekodozor odpovídající průzkum a v případě zjištění výskytu netopýrů v mostní konstrukci nastaví vhodný postup bourání tak, aby byla újma u těchto ZCHD minimalizována, včetně zajištění jejich případného transferu. V případě nálezu jedince netopýrů se přes něj jemně přehodí kus látky, opatrně se uchopí a vloží do připravené, např. papírové krabice s malými dýchacími otvory, ve které bude vložen textilní materiál, aby se netopýr do něj schoval. Pokud bude netopýr transportován na delší vzdálenost nebo bude trávit noc v krabici, bude do ní umístěno mělké víčko s vodou (kvůli zabránění dehydratace). Krabici je třeba pečlivě zavřít, případně zajistit gumičkou či lepicí páskou, aby netopýr během cesty neunikl, a bude v co nejbližší možné době transportován do odpovídajícího záchranného centra.
5. K záchrannému transferu obojživelníků a plazů přistoupí ekodozor pouze v případě, že jedinci těchto druhů nebudou schopni bezpečně opustit prostor stavby přirozeným způsobem (vlastními silami). Nalezení jedinci budou odchytáváni do síťky nebo rukou v rukavici do vhodné nádoby nebo schránky s vlhkým substrátem (hlína, listí) a víkem. Transfer proběhne bez zbytečného odkladu na biotopově podobnou lokalitu. U obojživelníků je vhodný pozemek parc. č. 995/3 v k. ú. Starý Lískovec, popř. drobná vodní plocha Šelše a její okolí, která se nachází jižně na pravostranném přítoku Leskavy. U ještěrky obecné a slepýše křehkého je vhodný okraj mezernatých porostů na pozemcích parc. č. 995/3, 995/30 nebo 995/13 v k. ú. Starý Lískovec, popř. jižně ležící drážní těleso v k. ú. Starý Lískovec a Ostopovice. Nesmí být přepravováno velké množství jedinců zároveň v jedné nádobě (s výjimkou pulců či snůšek obojživelníků).
6. V případě mravenců je jako náhradní lokalita vhodný okraj lesních porostů. V blízkém okolí náhradní lokality by nemělo být přirozeně přítomno jiné mraveniště. Na náhradní lokalitě se vyhloubí díra velikosti odpovídající transferovanému mraveništi a celé

mraveniště se fyzicky přenese s tím, že se jednotlivé vrstvy skládají ve stejném pořadí, jaké byly na původním mraveništi. Přesun bude proveden nejlépe v časném jaru nebo alespoň za chladnějšího počasí (při nižší aktivitě mravenců), při citlivém použití převážně ručního nářadí, s využitím vhodné nádoby nebo schránky odpovídající objemu jednotlivých vrstev, přičemž pobyt transferovaných jedinců v nich bude dle možností co možná nejkratší. Do místa původního mraveniště se pak umístí lapáky, do kterých budou odchyceni zbylí mravenci, kteří budou následně rovněž přesunuti do prostoru nového mraveniště.

7. Čmeláci budou přenášeni do nejbližšího vhodného místa pozemku parc. č. 977/1 v k. ú. Starý Lískovec. Pokud budou skrývkové práce prováděny v období od 15.3. do 30.4., budou odchyceny jarní královny, které prokazatelně hledají hnízdo (pátrají při zemi, zalézají do děr), ne matky na květech nebo ty, jež již mají na nohou rousky pylu (ty už hnízdo mají založené). K transportu lze rovněž použít umělý čmelín nebo upravenou injekční stříkačku (zavaděč). Transport by měl trvat maximálně 10–15 minut a neměl by probíhat autem, aby královna nebyla ve stresu. Pokud bude transport prováděn v letních nebo podzimních termínech, je třeba během noci hnízdo s podstatnou částí roje umístit do náhradního čmelínu. Zásah provádět zásadně po setmění (v noci), kdy jsou všichni čmeláci uvnitř hnízda. Nutno použít ochranné rukavice, čelovku s červeným světlem (čmeláci červené světlo nevidí a neútočí) a sběrnou nádobu (např. sklenici s upraveným víčkem). Nejprve dojde k odchytu létajících dělnic, které by mohly uletět. Teprve potom se vyjme celé hnízdo i s výstelkou a co nejrychleji vloží do nového úlku s cukerným příkrmem (ideálně speciální roztok – invert). Nakonec se do náhradního čmelínu sesypou odchytané dělnice. Vletový otvor je třeba dobře zavřít (zajistit) až do rána. Ráno se popř. provede odchyt zbylých dělnic, které v noci zůstaly venku, a přidají se k rodině.
8. O veškerých transferech ZCHD bude veden podrobný záznam (seznam zjištěných druhů, počty jedinců, způsob odchytu a přenosu, popis původní a náhradní lokality), který bude součástí roční zprávy předávané MŽP nejpozději do 31. prosince každého roku trvání realizace záměru.
9. Skrývkové zemní práce mohou probíhat výhradně v období od 1.9. do konce října běžného roku, tzn. před zazimováním živočichů (zejména obojživelníci, plazi, čmeláčí matky, ootéky kudlanky nábožné, ostatní bezobratlí i někteří savci), případně po prověření konkrétního dotčeného pozemku ekodozorem a za jeho dohledu i počátkem následujícího vegetačního období, tj. od 15.3. do konce dubna běžného roku (po ukončení hibernace).
10. Mezi VKP Zahrádky Starý Lískovec a staveništěm bude po dobu trvání stavebních prací instalováno oplocení (alespoň mobilní zábrany) tak, aby bylo zabráněno vstupu a vjezdu vozidel či mechanismů směrem ze staveniště. Pro zmírnění rizika znečišťování bude podobně instalováno oplocení také k potoku a jeho přítoku ze směru od staveniště.
11. Břehy vodních toků (koryta pod mostem) budou opevněny kamennou dlažbou do betonu, dno pod mostem a celé koryto mimo půdorys mostu (z důvodu diverzifikace) pak kamennou rovnaninou do hlíny, popř. kamennou dlažbou. V celém rozsahu koryt (ve všech případech) půjde o opevnění s hlubokou spárou min. 5 cm (stavební objekty SO 320 a 321).

12. Veškeré vodohospodářské objekty (výústní objekty, lapače splavenin, sedimentační nádrže apod.) musí být řešeny tak, aby se nemohly stát pastí pro drobné živočichy (jedna stěna musí být zdrsněna a mít maximální sklon 1:2 nebo musí být osazena úniková konstrukce nebo musí být tyto objekty zabezpečeny proti vniknutí živočichů).
13. Pročištění koryt obou vodních toků bude provedeno bez kácení dřevin, přičemž v souvislosti s realizací stavebních prací bude účinně zabraňováno, aby směrem po proudu nedocházelo ke splavování sedimentů a vzniku nadměrného zákalu vody.
14. Všechny nově instalované PHS budou neprůhledné, resp. v případě průhledných PHS budou tyto opatřeny povrchovou úpravou (optimálně pískováním) výplní proti nárazům ptáků.
15. K obnově vegetace (potenciál biotopů pro obecně chráněné rostliny a živočichy) dojde před zprovozněním stavby. V rámci vegetačních úprav budou na zemní části tělesa dálnice vysety květnaté luční (tzv. krajové) směsi. Součástí vegetačních úprav budou i xerotermní trávníky a výslunné plochy s kamením, jako vhodný biotop pro plazy a xerotermní druhy hmyzu
16. MŽP provede kontrolu stanovených podmínek povolené výjimky, v místě stavby za přítomnosti ekodozoru, a to následovně:

- kontrola před zahájením likvidace zeleně a odstranění svrchní vrstvy půdy v dotčeném území,
- kontrola realizace ochranných opatření ve vztahu k hnízdům čmeláků rodu *Bombus spp.*, mravenců rodu *Formica spp.*, obojživelníků a plazů v průběhu případného provádění jejich transferu,
- kontrola zrekultivovaných ploch.

Konkrétní termíny kontrol budou upřesněny v návaznosti na harmonogram provádění stavby poté, co stavebník, popř. ekodozor, v dostatečném předstihu (minimálně 3 pracovních dnů) MŽP oznámí provádění uvedených činností. Zároveň se nevylučuje možnost MŽP účastnit se i kontrolních dnů svolaných žadatelem.

17. V § 56 odst. 6 (věta druhá) zákona č. 114/1992 Sb. ve vazbě na § 5b odst. 5 téhož zákona je žadateli přímo stanovena povinnost MŽP nahlásit všechny zásahy, jež byly na podkladě povolení této výjimky uplatněny. Do 31.12. každého roku, kdy bude realizace záměru probíhat, bude MŽP zasílána zpráva o činnostech realizovaných na základě této výjimky.

III.

J. MŽP souhlasí s tím, aby bylo žadateli ve smyslu § 9 odst. 8 zákona č. 334/1992 Sb. povoleno trvalé odnětí zemědělské půdy ze ZPF o celkové výměře 3 303 m² v rozsahu uvedeném v tabulce níže. Souhlas se vztahuje na tyto **části pozemků v k. ú. Starý Lískovec**:

Parc. č. dle KN	Celková výměra v m²	Trvale odnímaná výměra v m²	BPEJ	Třída ochrany	Druh pozemku
962/2	613	31	20110	II.	orná půda
963/2	149	18	20110	II.	orná půda

964/2	257	57	20110	II.	orná půda
966/2	263	101	20110	II.	orná půda
966/3	247	81	20110	II.	orná půda
966/4	1	1	25800	II.	orná půda
966/5	73	73	25800	II.	orná půda
967	292	125	20110	II.	orná půda
968	262	162	20110	II.	orná půda
969	176	113	20110	II.	zahrada
970/1	2	2	25800	II.	orná půda
970/2	190	115	20110	II.	orná půda
971/1	46	46	25800	II.	orná půda
971/3	347	203	20110	II.	orná půda
972/1	61	22	20110	II.	orná půda
972/1	61	39	25800	II.	orná půda
972/2	452	256	20110	II.	orná půda
973	1.004	509	20110	II.	zahrada
993/57	51	51	25800	II.	orná půda
993/58	158	158	25800	II.	orná půda
993/59	355	72	25800	II.	orná půda
993/76	962	748	20110	II.	orná půda
993/76	962	214	25800	II.	orná půda
993/77	106	106	25800	II.	orná půda
Celkem		**3303**			

Grafické znázornění přesného rozsahu částí pozemků vymezených k trvalému odnětí zemědělské půdy ze ZPF žadatel předložil v rámci přílohy *„E.2.1. PODKLAD K VYNĚTÍ POZEMKŮ ZE ZPF“*. Toto grafické znázornění záboru je i nedílnou součástí závazné části tohoto JES jako Příloha č. 4 – *„C2 Katastrální situační výkres“*.

Souhlas je ve smyslu § 9 odst. 8 písm. b) zákona č. 334/1992 Sb. vázán podmínkami nezbytnými k zajištění ochrany ZPF ve smyslu zásad ochrany ZPF podle § 4 zákona č. 334/1992 Sb.:

1. Souhlas je udělován pouze pro uvedený účel (realizace záměru v rozsahu projektové dokumentace) a odnímanou půdu nelze využít jiným nezemědělským způsobem.
2. Hranice trvalého odnětí budou zřetelně vytyčeny v terénu před zahájením vlastních prací.

3. V souladu s § 8 odst. 1 písm. a) zákona č. 334/1992 Sb. provede stavebník na svůj náklad z celé odnímané plochy skrývku kulturních vrstev půdy v mocnosti 0,25 až 0,43 m, stanovené na základě výsledků pedologického průzkumu (Inset s.r.o., 2025). Skrývka ornice bude uložena na samostatné mezideponii umístěné na pozemku parc. č. 2649/2, v k. ú. Starý Lískovec.
4. V souladu s § 8 odst. 1 písm. a) zákona č. 334/1992 Sb. zajistí stavebník hospodárné využití veškeré skryté ornice (v předpokládaném množství cca 1 255 m^3) v rámci stavby k ohumusování svahů a přilehlých stavebních ploch v okolí mostu.
5. Stavebník povede o činnostech souvisejících se skrývkou, jejím přemístěním, uložením, ochranou a rozprostřením skrývaných kulturních vrstev půdy průběžnou evidenci, ve které se uvádějí všechny skutečnosti rozhodné pro posouzení správnosti, úplnosti a účelnosti využívání těchto zemin (datum provedení prací, dotčenou plochu, skutečnou mocnost skrytých horizontů, přibližný objem zemin, místo uložení, způsob ochrany deponie, způsob následného využití), včetně fotodokumentace. Tuto evidenci činností souvisejících se skrývkou je stavebník povinen předložit orgánu ochrany ZPF při kontrole plnění stanovených podmínek.

V souladu s § 11a odst. 1 písm. b) zákona č. 334/1992 Sb. nebudou pro záměr stanoveny odvody za trvalé odnětí půdy ze ZPF, neboť se jedná o odnětí půdy v souvislosti se stavbou dálnice.

IV.

A. V souladu s § 4 odst. 2 zákona č. 114/1992 Sb. se uděluje souhlas se zásahem do významných krajinných prvků, a to do registrovaného VKP Zahrádky Starý Lískovec a do dvou vodních toků – potoku Leskava a jeho pravostranného přítoku (příkop pod mostem) – **za podmínek stanovených společně ve výrocích I. a II.** tohoto JES.

B. V souladu s § 5 odst. 3 zákona č. 114/1992 Sb. se realizace záměru za účelem obecné ochrany rostlin a živočichů podmiňuje opatřeními uloženými společně ve výrocích I. a II. tohoto JES.

C. V souladu s § 12 odst. 2 zákona č. 114/1992 Sb. se uděluje souhlas se zásahem do krajinného rázu, a to bez stanovení podmínek.

F. V souladu s § 17 odst. 1 písm. a) a c) zákona č. 254/2001 Sb. se uděluje souhlas vodoprávního úřadu ke stavbě v záplavovém území drobného vodního toku Leskava a na pozemcích, na nichž se nacházejí koryta vodních toků, a s nimi sousedících pozemcích, jež může ovlivnit vodní poměry, na základě § 17 odst. 3 zákona č. 254/2001 Sb. za následujících podmínek:

1. Během stavby nesmí dojít k dotčení břehů a koryta vodních toků nad rámec nezbytných stavebních prací, ani ke znečištění vodních toků stavebním odpadem a dalšími látkami nebezpečnými vodám (např. ze stavebních strojů). Závadné látky, lehce odplavitelný stavební materiál, výkopová zemina, ani stavební odpad nebudou skladovány na břehu, resp. v blízkosti vodních toků. Umístěný materiál bude zajištěn tak, aby při zvýšených průtocích a srážkách nedošlo k jeho splachování do koryt vodních toků.

2. Bude zpracován plán opatření pro případy havárie podle § 39 zákona č. 254/2001 Sb. (dále jen havarijní plán), a předložen ke schválení příslušnému vodoprávnímu úřadu tak, aby byl schválen ještě před zahájením stavebních prací.
3. Bude zpracován povodňový plán podle § 71 odst. 4 zákona č. 254/2001 Sb. (dále jen povodňový plán), a tento bude odsouhlasen ještě před zahájením stavebních prací.

Údaje o dotčení záměrem podle § 115b odst. 2 zákona č. 254/2001 Sb.:
Dotčený vodní útvar: Svratka od hráze nádrže Brno po tok Svitava, ID VÚ: DYJ_0490
ČHP: 4-15-01-158
vodní tok Leskava, IDVT: 10100949, oblast povodí Dunaje
ID vodního toku podle DIBAVOD/HEIS ČR: 414270000100
Říční km v místě křížení mostu s vodním tokem: cca 5,60
Orientační umístění křížení mostu v souřadnicovém systému S-JTSK
- D1-227..1 - Pravý s vodním tokem - Y: 602304.121, X: 1163794.974
- D1-227..2 - Levý s vodním tokem - Y: 602263.875, X: 1163798.042
ostatní vodní linie (příkop pod mostem), IDVT: 10203240, oblast povodí Dunaje
ID vodní linie podle DIBAVOD/HEIS ČR: 414270001000
Říční km v místě křížení mostu s vodní linií: cca 0,20
Orientační umístění křížení mostu v souřadnicovém systému S-JTSK
- D1-227..1 - Pravý s vodní linií - Y: 602279.118, X: 1163811.523
- D1-227..2 - Levý s vodní linií - Y: 602252.196, X: 1163805.77

G. V souladu s § 11 odst. 2 písm. d) zákona č. 201/2012 Sb. se vydává souhlasné závazné stanovisko k povolení záměru pozemní komunikace kategorie dálnice v zastavěném území obce, a to bez stanovení podmínek.

H. V souladu s § 146 odst. 3 písm. a) zákona č. 541/2020 Sb. se vydává souhlasné závazné stanovisko k odstranění stavby dálničního mostu a k terénním úpravám, které se záměrem souvisí, z hlediska nakládání s odpady, a to bez stanovení podmínek.

I. V souladu s § 146 odst. 3 písm. b) zákona č. 541/2020 Sb. se vydává souhlasné vyjádření ke změně dokončené stavby z hlediska nakládání s odpady.

Odůvodnění

MŽP pro řešený záměr vydalo dne 26.06.2026 na základě žádosti stavebníka, jež obsahovala odkaz na projektovou dokumentaci s podkladovými dokumenty vloženou do portálu stavební správy (dostupný na https://portal.stavebnisprava.gov.cz), k (v daný okamžik aktuální) verzi projektové dokumentace – ID záměru: Z/2025/186522, ID dokumentace: SR00X020T5DT, podle § 6 odst. 1 zákona č. 148/2023 Sb., ve spojení s § 4 odst. 2, § 5 odst. 3, § 8 odst. 1, § 12 odst. 2, § 56 odst. 1 a § 83 odst. 8 zákona č. 114/1992 Sb., s § 9 odst. 8 a § 21 odst. 4 zákona č. 334/1992 Sb., s § 17 odst. 1 a 7 zákona č. 254/2001 Sb., s § 11 odst. 2 písm. d) a § 40 odst. 2 zákona č. 201/2012 Sb., s § 146 odst. 3 a § 151 odst. 2 zákona č. 541/2020 Sb. a s § 149 zákona č. 500/2004 Sb. pod č. j. MZP/2025/240/2439 jednotné environmentální stanovisko (dále jen původní JES).

Následně dne 27.08.2026 obdrželo MŽP od Dopravního a energetického stavebního úřadu (dále jen stavební úřad) žádost o vyjádření dotčeného orgánu podle § 184 odst. 3 zákona č. 283/2021 Sb., ve spojení s § 136 zákona č. 500/2004 Sb. (popř. o vydání změny původního JES), a to v souvislosti se změnou projektové dokumentace a se zjištěnými nesrovnalostmi v podmínkách původního JES, v rozsahu bodů 1. až 6. jeho podání č. j. DESU/111/025881/26 ze dne 27.08.2026 (toto podání zaslal stavební úřad na vědomí také žadateli).

MŽP žádost stavebního úřadu posoudilo a vyhodnotilo ji z materiálního hlediska jako podnět k vydání nového závazného stanoviska podle § 3 odst. 2 zákona č. 283/2021 Sb. se závěrem, že pro jeho vydání byly naplněny zákonné podmínky, a to z následujících důvodů.

Jak již bylo uvedeno, původní JES vydalo MŽP k verzi projektové dokumentace, která byla správním úřadům v daný okamžik aktuálně dostupná v ISSŘ pod ID záměru: Z/2025/186522 a ID dokumentace: SR00X020T5DT. Stavebním úřadem nyní projednávaná žádost stavebníka o povolení záměru je v ISSŘ evidovaná pod ID záměru: Z/2026/127622 a ID dokumentace: SR00X026IGVB, resp. aktuální verze ID PD: SR00X02JC07S, přičemž žadatel změnami v projektové dokumentaci (vedle dalšího) reagoval na podmínku č. 7 výroku II. původního JES (otázka provedení suchých migračních cest v podmostí). Došlo tak ke změně okolností rozhodných pro jeho vydání, resp. původní JES bylo vydáno na základě neúplných údajů. Za této situace MŽP dospělo k závěru, že jsou naplněny podmínky pro vydání nového jednotného environmentálního stanoviska (dále jen nové JES) zakotvené v § 3 odst. 2 zákona č. 283/2021 Sb. (k žádosti stavebního úřadu podle § 184 odst. 3 zákona č. 283/2021 Sb.), v jehož rámci pak zároveň dořešilo také všechny stavebním úřadem identifikované nedostatky ve formulacích původního JES (tento postup dotčeného orgánu odpovídá zásadám materiální pravdy a procesní ekonomie ve smyslu § 3 a 6 zákona č. 500/2004 Sb.).

Tímto novým JES vydaným dne 03.11.2026 pod č. j. MZP/2026/540/1857 (jako aktuálním podkladovým aktem pro rozhodnutí stavebního úřadu) **se plně nahrazuje původní JES vydané MŽP pro řešený záměr dne 26.06.2026 pod č. j. MZP/2025/240/2439. Citované původní JES proto dnem vydání nového JES pozbývá právních účinků.**

I toto nové JES je vydáváno k původní žádosti stavebníka, již MŽP obdrželo dne 07.10.2025. Záměr podléhá povolování podle zákona č. 283/2021 Sb., proto se k němu namísto správních úkonů stanovených různými právními předpisy v oblasti ochrany životního prostředí podle § 2 odst. 1 zákona č. 148/2023 Sb. vydává toto jednotné environmentální stanovisko.

Příslušnost MŽP k vydání JES podle § 12 písm. b) zákona č. 148/2023 Sb. je dána tím, že záměr je součástí plánovaného rozšíření čtyřpruhové dálnice D1 kolem Brna na šestipruhové uspořádání, respektive záměru *„D1 Kývalka – Holubice“*, k němuž MŽP vydalo dne 16.06.2025 pod č. j. MZP/2025/240/1288 nové souhlasné závazné stanovisko k posouzení vlivů provedení záměru na životní prostředí (EIA) podle § 9a odst. 1 až 3 zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o posuzování vlivů na životní prostředí), ve znění pozdějších předpisů. Předmětné závazné stanovisko EIA je (včetně podkladů) dostupné na https://portal.cenia.cz/eiasea/detail/EIA_OV7226.

Celá liniová stavba je vybranou stavbou dopravní infrastruktury podle § 1 odst. 2 písm. a) zákona č. 416/2009 Sb., o urychlení výstavby strategicky významné infrastruktury, ve znění

pozdějších předpisů (dále jen zákon č. 416/2009 Sb.), uvedenou v bodě 1.1 přílohy č. 1 k tomuto zákonu.

Předmětem záměru je stavba dálnice D1 – oprava dálničního mostu a stavby s ním související. Záměr je umístěn na pozemcích v k. ú. Starý Lískovec, tj. na jižním okraji Statutárního města Brna, na ploše stávajícího dálničního tělesa vedeného v násypu. Severně od řešeného úseku dálnice D1 se nachází zástavba bytových a rodinných domů, jižně pak zemědělské pozemky, rodinné domy na ul. Točná, železniční trať a obec Ostopovice.

Záměr bude realizován ve staničení dálnice D1 km 190,790 – 191,085. K jeho uskutečnění má dojít přednostně, tj. v předstihu před navazující stavbou *„Rozšíření dálnice D1 na šestipruhové uspořádání, stavba D1 01191.B MÚK Brno západ – MÚK Brno centrum“* (km 189,095 – 194,509). Kvůli zachování dopravy na dálnici v každé fázi výstavby v režimu 2+2, případně 2+1+1, bude stavba řešena v několika etapách.

Jde o kompletní výměnu pravého a levého mostního objektu ev. č. D1-227 na dálnici D1, která reflektuje jejich špatný stavebně technický stav. Nevyhovující stav objektů bude řešen demolicí a výstavbou nových mostů, které budou respektovat nové šířkové uspořádání dálnice D1 (změnu kategorie na D33.5/130). Stávající průchody pod dálnicí (Leskava, silnice III/15270, vodní linie) budou zachovány. Součástí záměru je i oprava a rozšíření dálnice D1 v předpolích mostu (délka opravovaného úseku činí 295 m) a úprava křížící silnice III/15270 (zde bude mj. namísto stávajícího chodníku zřízena stezka pro pěší a cyklisty). Projektová dokumentace řeší i vyvolané přeložky a úpravy inženýrských sítí (splaškové kanalizace, vodoteče, veřejného osvětlení, trasy SEK-CETIN, systému SOS-DIS), protihlukové stěny a ostatní příslušenství dálnice.

MŽP po prostudování žádosti zjistilo, že neobsahuje všechny náležitosti podle § 3 zákona č. 148/2023 Sb., ve spojení se zákonem č. 114/1992 Sb., zákonem č. 334/1992 Sb. a zákonem č. 541/2020 Sb., resp. trpí též jinými vadami ve smyslu § 45 odst. 2 zákona č. 500/2004 Sb., proto stavebníka přípisem ze dne 06.11.2025 vyzvalo k odstranění identifikovaných nedostatků.

Doplněním žádosti dne 14.05.2026 byly vady žádosti o JES (identifikované MŽP) odstraněny.

Původní JES bylo vydáno k žádosti odkazující na projektovou dokumentaci – ID záměru: Z/2025/186522, ID dokumentace: SR00X020T5DT – v jejíž dokladové části jsou (vedle plné moci a pověření k zastupování) obsaženy mj. také následující dokumenty:

- stanovisko Krajského úřadu Jihomoravského kraje, odboru životního prostředí (dále jen krajský úřad), č. j. JMK 48446/2025 ze dne 08.03.2025 vydané podle § 45i odst. 1 zákona č. 114/1992 Sb.,
- *„Hodnocení vlivů závažného zásahu na zájmy ochrany přírody a krajiny ve smyslu § 67 zákona č. 114/1992 Sb.“* – zpracovatel HBH projekt spol. s r.o. (zodpovědný řešitel Mgr. Šárka Pokorná, autorizovaná osoba podle § 45j odst. 1 zákona č. 114/1992 Sb.), ze dne 24.09.2025 (dále jen hodnocení),
- *„Rozšíření dálnice D1 v úseku Kývalka – Holubice, Aktualizace Migrační studie“* – zpracovatel HBH projekt spol. s r.o., Kabátníkova 5, 602 00 Brno (zodpovědný řešitel

Mgr. Tomáš Šikula, autorizovaná osoba podle § 45j odst. 1 zákona č. 114/1992 Sb.), ze dne 22.11.2019 (dále jen migrační studie),

- přípis Povodí Moravy, státní podnik, zn. PM-12514/2025/5203/Fi ze dne 23.05.2025, kterým tento k záměru vydal stanovisko příslušného správce povodí a současně vyjádření správce drobného vodního toku – DVT Leskava,
- *„Rozptylová studie“* – zpracovatel HBH Projekt spol. s r.o. (zodpovědný řešitel Mgr. David Kouřil, autorizovaná osoba podle § 32 odst. 1 písm. e), ve spojení s § 42 odst. 5 zákona č. 201/2012 Sb.), datum: červen 2024 (expertní příloha č. 2 dokumentace EIA),
- *„Pedologický průzkum“* provedený v roce 2025 firmou INSET s.r.o. (zodpovědný řešitel Ing. Filip Sedláček).

Vedle uvedeného MŽP při vydání JES vycházelo i z dalších relevantních správních úkonů:

- správní akt krajského úřadu vydaný dne 19.03.2008 pod č. j. JMK 38290/2008, kterým bylo podle § 66 odst. 1 a 2 zákona č. 254/2001 Sb., v tehdy platném znění, stanoveno záplavové území vodního toku Leskava a současně vymezena jeho aktivní zóna,
- opatření obecné povahy č. 1/2025 – Územní plán města Brna – schválené usnesením Zastupitelstva města Brna dne 10.12.2024 na zasedání č. Z 9/22, v platném znění.

Dopisem ze dne 26.05.2026 informovalo MŽP o vyřizované žádosti (resp. o zamýšleném zásahu) tři spolky (na základě žádostí evidovaných MŽP ve smyslu § 70 odst. 2 zákona č. 114/1992 Sb.), a to konkrétně Českou společnost ornitologickou, IČO 496 29 549, se sídlem Na Bělidle 252/34, 150 00 Praha, Českou společnost pro ochranu netopýrů, IČO 493 70 731, se sídlem Viničná 1594/7, 128 00 Praha 2 a Arniku – program Toxické látky a odpady, IČO 265 43 281, se sídlem Seifertova 327/85, 130 00 Praha 3.

Dopisem ze dne 29.05.2026 požádalo MŽP na základě § 9 odst. 9 zákona č. 334/1992 Sb. Ministerstvo zemědělství o vyjádření k vhodnosti požadovaného odnětí ze ZPF z hlediska vytváření podmínek pro zajištění schopnosti českého zemědělství zabezpečit základní výživu obyvatel, potravinovou bezpečnost a potřebné nepotravinářské suroviny. Ministerstvo zemědělství ve svém vyjádření č. j. MZE-45023/2026-13124 ze dne 03.06.2026 uvedlo, že s realizací řešeného záměru, který si vyžádá odnětí zemědělské půdy II. třídy ochrany ze ZPF v uvedeném rozsahu souhlasí.

Jak již bylo uvedeno, stavebním úřadem aktuálně projednávaná žádost stavebníka o povolení předmětného záměru je v ISSŘ nově evidovaná pod ID záměru: Z/2026/127622 a ID PD: SR00X026IGVB, resp. aktuální verze: SR00X02JC07S (vložená do ISSŘ dne 20.10.2026), kde je v dokladové části obsažen (vedle dalšího) následující dokument:

- *„Hodnocení vlivů závažného zásahu na zájmy ochrany přírody a krajiny ve smyslu § 67 zákona č. 114/1992 Sb.“* – zpracovatel HBH projekt spol. s r.o. (zodpovědný řešitel Mgr. Šárka Pokorná, autorizovaná osoba podle § 45j odst. 1 zákona č. 114/1992 Sb.), ze dne 22.09.2026 (dále jen aktualizované hodnocení).

MŽP žádost o JES posoudilo z hlediska všech právních předpisů v oblasti ochrany životního prostředí, jejichž správní úkony mohou být podle § 2 odst. 1 zákona č. 148/2023 Sb. do JES integrovány, se závěry, že předmětný záměr nevyžaduje vydání žádného dalšího správního úkonu nad rámec úkonů uvedených v závazné části tohoto JES a že je záměr možno ve vztahu

ke všem zbývajícím zájmům chráněným na úseku ochrany životního prostředí realizovat, a proto vydalo toto nové souhlasné JES.

Posouzení z hlediska zákona č. 114/1992 Sb.

Předložené hodnocení se opírá v prvé řadě o výsledky *„Biologického hodnocení“* zpracovaného pro záměr *„D1 Kývalka – Holubice“* (HBH projekt spol. s r.o., říjen 2024) – expertní přílohu č. 4 dokumentace EIA – jakož i o dřívější biologické průzkumy, které se v dotčeném území realizovaly od roku 2003 (v souvislosti s prvním procesem EIA). Obsahuje tedy výsledky jak z aktuálních, tak i z předchozích terénních průzkumů území, doplněné údaji o chráněných zájmech z dalších dostupných zdrojů.

Dotčená lokalita se nachází na jižním okraji města Brna (na území městské části Brno-Starý Lískovec, v blízkosti obce Ostopovice). Území je odvodňováno vodním tokem Leskava, který je v místě regulovaný a při zvýšených vodních stavech dochází k jeho častému rozlévání. Stavba opravy mostu nezhorší stávající odtokové poměry (zachová všechna stávající příčná propojení odvodnění pod tělesem dálnice). Voda z povrchu dálnice bude svedena do dálniční kanalizace. Území není významnou pramennou oblastí, ani není významné z hlediska jímání podzemní vody.

Dálniční most má tři pole. Potok Leskava se nachází v krajním západním poli, v prostředním poli vede silnice III/15270 (Brno, Starý Lískovec – Ostopovice) a ve východním poli je vodní příkop provádějící občasný, pravostranný přítok Leskavy. Potok Leskava protéká po jižní straně dálnice, je v tomto úseku regulovaný, místy opevněný betonovou nebo kamennou dlažbou až do výšky cca 1,5 m (potok přitéká z VKP Zahrádky Starý Lískovec a poté, co proteče pod mostem, pokračuje zástavbou Starého Lískovce). Druhý recipient přitéká od jihu podél silnice III/15270 (ul. B. Němcové) a poté, co proteče pod dálničním mostem, vlévá se cca po 200 m do Leskavy.

Součástí stavby je také osazení protihlukových stěn (PHS) po obou stranách dálnice, které mají v maximální možné míře ochránit stávající obytnou zástavbu v souběhu s dálnicí D1. Navrhovaná délka stěn je 272,9 m vpravo a 306,9 m vlevo (včetně stěn na mostech). Výška stěn vpravo je 5,2 m před mostem, na mostě je 5,0 m, za mostem pak 6,1 m. Výška stěn vlevo je 9,5 m, resp. 8,1 m před mostem, 5,0 m na mostě, za mostem pak 5,2 m. Oba povrchy PHS (vnitřní k dálnici i vnější k zástavbě) budou pohltivé, na mostě pak odrazivé. Na mostě jsou navrženy průhledné panely s prvky proti nárazům ptáků.

Doba mezi demolicí starých PHS a výstavbou nových PHS bude minimalizována. Z důvodu únosnosti stávajícího mostu a stísněných prostorových podmínek není na mostě osazení provizorních PHS možné, nová PHS vlevo bude osazena ihned na konci etapy rozšíření LJP, vpravo pak na konci etapy rozšíření PJP.

Realizace záměru zasáhne hlavně dřeviny rostoucí mimo les, břehový porost, rostliny a živočichy chráněné podle zákona č. 114/1992 Sb., včetně zvláště chráněných druhů, a zemědělský půdní fond (k tomu viz níže posouzení z hlediska zákona č. 334/1992 Sb.). Všechny biotopy nacházející se v bezprostředním okolí dálnice D1 jsou však antropogenně ovlivněné, což souvisí s minimem opatření na ochranu životního prostředí, která se realizovala v době výstavby stávající dálnice. Pozemky určené k plnění funkcí lesa, památné stromy,

stromořadí, zvláště chráněná území, ani ochranná pásma vodních zdrojů nebudou stavbou dotčeny. V oblasti nejsou evidována žádná chráněná ložisková území, ani žádné aktivní sesuvy nebo poddolovaná území.

V dotčeném území se nachází prvky územního systému ekologické stability (ÚSES) v lokální úrovni. Pod mostem je lokální biokoridor – vodní tok Leskava. Dočasným záborem bude okrajově zasaženo i lokální biocentrum Leskava (nacházející se na podmáčené orné půdě). Křížení Leskavy se záměrem bude i nadále řešeno formou přemostění. Současný neuspokojivý stav koryta vodního toku (silně technicistní úprava hladkou dlažbou) bude novou výstavbou částečně odstraněn. Funkčnost ÚSES zůstane zachována, resp. v případě lokálního biokoridoru Leskava dokonce mírně zlepšena.

A. Významné krajinné prvky

Dotčenou lokalitu okolí opravovaného mostu tvoří vodní tok Leskava a jeho niva, s přilehlou vegetací násypu dálničního tělesa, zahrnující rovněž registrovaný významný krajinný prvek – VKP Zahrádky Starý Lískovec – nacházející se v k. ú. Ostopovice a Starý Lískovec (jedná se o opuštěné zahrádky se zplanělými ovocnými stromy na úpatí násypu).

Jak již bylo uvedeno, realizací záměru dojde k zásahu do dvou vodních toků – potoku Leskava a jeho pravostranného přítoku (příkop pod mostem) – včetně jejich nového opevnění. To není podle předloženého hodnocení v projektu navrženo příliš citlivě (kámen do betonu na březích pod mostem do úrovně Q20, zbytek bude proveden kamennou rovnaninou a ohumusován).

Kolem potoka rostou převážně vrby, jasany, javory jasanolisté aj. V okolí se nekontrolovaně šíří slunečnice topinambur *(Helianthus tuberosus)*. Mezi ovocnými stromy a okrasnými keři lze najít i borovici lesní nebo dub zimní. Jde o významné hnízdiště zpěvného ptactva, refugium výskytu četných teplomilných druhů rostlin a živočichů. Remízek je důležitým útočištěm ještěrky obecné. Vzhledem k okolní sídelní a industriální krajině není ekologicko-stabilizační funkce vodních toků úplně zanedbatelná. Dříve provedenými melioracemi a trvalou přítomností zástavby je ovšem značně (i s ohledem k rozsahu prvku a nízké různorodosti zastoupených biotopů) potlačena.

Pro zmírnění rizika znečišťování všech tří VKP během výstavby je stanovena podmínka instalace oplocení (alespoň mobilními zábranami) po dobu trvání stavebních prací tak, aby bylo zabráněno vstupu a vjezdu vozidel nebo mechanismů ze směru od staveniště.

Střety s VKP – vodní toky budou i nadále řešeny formou přemostění. Současný neuspokojivý stav koryt vodních toků se podaří částečně odstranit. Břehy bohužel nadále zůstanou velmi prudkého sklonu (až 1:1,25). Podle předložené migrační studie není kamenná dlažba do betonu na březích pod mostem vhodným povrchem pro umožnění migrace. Pro zajištění spojitosti vodního prostředí a zajištění možnosti migrace živočichů (alespoň kategorie D a G) bude proto dno pod mostem a celé koryto mimo půdorys mostu z důvodu diverzifikace opatřeno kamennou rovnaninou do hlíny, popř. kamennou dlažbou, vše s hlubokou spárou min. 5 cm (SO 320 a 321).

Pod mosty budou v krajních polích zřízeny suché nezpevněné migrační cesty o šířce 0,7 až 1,0 m, tvořené pískem smíchaným se zeminou, v souladu s metodickým doporučením:

Anděl, P., Belková, H., Gorčicová, I., Hlaváč, V., Libosvár, T., Rozínek, R., Šikula, T. et Vojar, J. (2011): Průchodnost silnic a dálnic pro volně žijící živočichy. – Evernia, Liberec, 154 s, dostupná na https://conservationcorridor.org/cpb/Andel_et_al_2011.pdf, a *Mikátová, B., Vlašín, M. (2002): Ochrana obojživelníků, Ekocentrum Brno pro ZO ČSOP Veronica, 137 s.*

Střety s VKP Zahrádky Starý Lískovec budou pouze nepřímé (zábor stavby sousedí těsně s jeho hranicí). Podél celé hranice dálnice D1 s tímto registrovaným VKP (km 190,3 – 190,9 vlevo) bude instalována protihluková stěna (podmínka č. 88 závazného stanoviska EIA), za účelem snížení hlukového a světelného rušení v dotčeném prostoru (zvýšení využitelnosti biotopu jako klidové zóny i pro citlivější druhy živočichů), a to v rámci navazující stavby dálnice D1 01191.B.

Pročištěním (odstraněním letitých sedimentů) a diverzifikací koryt dojde ke zlepšení ekologicko-stabilizačních funkcí obou vodních toků. Podobně u registrovaného VKP bude tato lehce posílena instalací nové PHS. Vzhledem k tomu je ve smyslu § 4 odst. 2 zákona č. 114/1992 Sb. pro daný záměr **udělen souhlas se zásahem do VKP Zahrádky Starý Lískovec a do vodního toku Leskava a jeho pravostranného přítoku**, a to za podmínek stanovených společně ve výrocích I. a II. tohoto JES.

B. Obecná ochrana rostlin a živočichů

V zájmovém území byl zaznamenán výskyt řady druhů rostlin a živočichů, včetně ZCHD podle § 48 zákona č. 114/1992 Sb., jejichž biotopy i druhy samotné mohou být realizací záměru negativně ovlivněny (k těmto odůvodnění níže). Žadatel bude povinen zajistit obecnou ochranu živočichů a rostlin vyplývající z § 5 odst. 3 zákona č. 114/1992 Sb., tedy při provádění záměru a všech souvisejících činnostech zabránit zbytečnému úhynu rostlin a zraňování či úhynu živočichů nebo ničení jejich biotopů, včetně narušení migračních tras živočichů, všemi dostupnými prostředky.

Pro posouzení žádosti je zásadní, že záměr bude prováděn za přítomnosti sjednaného ekodozoru. S ohledem na charakter prací, proměnlivost povětrnostních podmínek a skutečný termín provádění prací za použití těžké stavební techniky je nezbytný pravidelný monitoring ZCHD prováděný právě ekodozorem, který v případě potřeby operativně rozhodne o zastavení škodlivých či jinak nedovolených prací, o transferu dotčených jedinců do nejblíže vhodných či stanovených lokalit atd. Zároveň o svém monitoringu, přijatých i realizovaných opatřeních povede podrobnou aktuální dokumentaci. Není podmínkou, aby sjednaná osoba disponovala autorizací ve smyslu § 45i a § 67 zákona č. 114/1992 Sb. Podstatná je garance její odbornosti, praxe, zkušeností, jakož i dispozice odpovídajícími prostředky a zdroji k realizaci požadovaných transferů, resp. zabezpečení odpovídající ochrany ZCHD atd. Smyslem biomonitoringu je průběžná kontrola dodržování zákona č. 114/1992 Sb. a podmínek stanovených k zajištění všech tímto zákonem ochraňovaných fenoménů (vyhodnocování reálných vlivů prováděných zásahů a činností na jedince a místní populace rostlin a živočichů).

V případě ptačích druhů jako vrabec polní a vrabec domácí mohou rozšířené mostní objekty (rozuměj: všechny jejich součásti) dokonce představovat nové hnízdní možnosti. V případech ostatních drobných pěvců, čejky, strakapouda velkého, sojky obecné, bažanta a holubů nebude mít realizace záměru vliv na rozlohu ani kvalitu stanovišť výskytu ani rozmnožování.

Přesto přechodně nelze vyloučit jejich nevýznamný lokální úbytek po dobu výstavby. V případě dravců, větších pěvců, ani kachen se taková situace nepředpokládá. Již za stávajícího stavu krajiny (aglomerace, industrializace a dopravy) je migrační propustnost krajiny minimální.

Po dokončení stavby a obnově vegetace lze předpokládat opětovnou kolonizaci nových dálničních náspů či částí tělesa mostu. K obnově vegetace (osetí nezpevněných ploch – potenciál biotopů pro obecně chráněné rostliny a živočichy) je stanovena časová podmínka před zprovozněním stavby. V rámci vegetačních úprav budou na zemní části tělesa dálnice vysety květnaté luční (tzv. krajové) směsi i xerotermní trávníky. Součástí vegetačních úprav budou i výslunné plochy s kamením, jako vhodný biotop pro plazy a xerotermní druhy hmyzu.

C. Krajinný ráz

Dotčené území tvoří plochá až mírně zvlněná zemědělská krajina, která leží v nezastavěném i v zastavěném území mezi obcí Ostopovice a městskou částí Brno-Starý Lískovec. Z hlediska estetických a přírodních charakteristik se zde nachází dva vodní toky (potok Leskava a jeho pravostranný přítok) a registrovaný VKP Zahrádky Starý Lískovec. Dále se zde vyskytují prvky související se vzrostlou zelení na násypech dálničního tělesa a v okolí mostu. Kulturní a historická charakteristika místa či okolí jsou do značné míry překryty industriálními stavbami a navazující městskou zástavbou, jakož i rozsáhlým panelovým sídlištěm. Nivu Leskavy kříží jak dálnice D1, tak i hlavní železniční trať Jihlava – Brno. Železnice je vedena v násypu a vytváří tak částečnou pohledovou bariéru zde hodnoceného zásahu z jihu, od obce Ostopovice. V souběhu je vedeno vedení velmi vysokého napětí 110 kV.

Podle § 12 odst. 1 zákona č. 114/1992 Sb. je krajinný ráz, kterým se rozumí zejména přírodní, kulturní a historická charakteristika určitého místa či oblasti, chráněn před činností snižující jeho estetickou a přírodní hodnotu a zásahy do něj mohou být prováděny pouze s ohledem na zachování VKP, zvláště chráněných území, kulturních dominant krajiny, harmonické měřítko a vztahy v krajině. Nástrojem k ochraně tohoto právního institutu je vydávání souhlasu k činnostem, které by mohly snížit nebo změnit krajinný ráz. Z těchto činností je pak v zákoně zdůrazněno umisťování a povolování staveb.

Na základě recentní judikatury správních soudů lze dovodit, že předmětná stavba opravy mostu způsobí změnu krajinného rázu. Nicméně z územních plánů obce Ostopovice a města Brna pro řešený záměr nevyplývají žádné podmínky ochrany krajinného rázu dohodnuté s příslušným orgánem ochrany přírody [§ 12 odst. 4 zákona č. 114/1992 Sb.].

Vzhledem k tomu, že jde o rekonstrukci stávajícího mostu s protihlukovými stěnami ve stejné poloze a niveletě, ovlivnění krajinného rázu nastane pouze z důvodu rozšíření dálnice a mostu na šestipruhové uspořádání a zvýšení protihlukových stěn lokálně až na 9,5 m. Mírné posílení technicistního prvku dálnice jako celku bude v zástavbě patrné z hlediska vizuálního vnímání při odstranění vegetace na násypech svahů u stávajících mostních objektů. Toto posílení bude ale pouze dočasné (součástí navazující celé stavby 01191.B budou komplexní vegetační výsadby na tělese rozšiřované dálnice).

Nově instalované PHS budou neprůhledné, resp. v případě průhledných PHS budou tyto opatřeny povrchovou úpravou (optimálně pískováním) výplní proti nárazům ptáků (podle

příslušných norem, resp. technických podmínek Ministerstva dopravy č. 104: *Protihlukové clony pozemních komunikací*).

MŽP tedy konstatuje, že k jistému vlivu stavby na krajinný ráz daného místa nepochybně dojde. Půjde však o změnu, která bude působit ve stávající příměstské zástavbě a značně industrializované krajině z hlediska přírodních, kulturních i historických charakteristik daného místa nebo oblasti indiferentně. K odsouhlasení změny v harmonickém měřítku a ve vztazích v krajině došlo již historickou výstavbou dálnice, železnice a vedení vysokého napětí.

Vzhledem k charakteru záměru a rozsahu stavebních činností (podle projektové dokumentace) je možno konstatovat, že dotčení krajinného rázu nevyvolá změnu, jež by dále výrazněji snížila či změnila jeho estetickou či přírodní hodnotu. Zásah nebude působit negativně ani vůči zachování VKP, kulturních dominant krajiny, harmonického měřítka a vztahům v krajině, proto je **souhlas** ve smyslu § 12 odst. 2 zákona č. 114/1992 Sb. **udělen bez stanovení podmínek**.

D. Kácení dřevin rostoucích mimo les a náhradní výsadba

Realizace záměru si vyžádá vykácení dřevin na stávajícím dálničním tělese v blízkém okolí mostu, resp. v ploše staveniště opravy mostu (zejména stromy a keře na násypech stávající dálnice). Záměrem budou zasaženy i břehové porosty vodních toků (registrovaný VKP Zahrádky Starý Lískovec jen nepřímo). Dalším negativním vlivem může být ruderalizace stavbou dotčených ploch, spojená se šířením oportunistických a invazních druhů rostlin, způsobující lokální potlačení původních společenstev.

Inventarizace dřevin v zájmovém území, resp. nezbytný rozsah kácení je uveden v příloze *„S02.1 Dendrologický průzkum“*. Jde o kácení jednotlivě rostoucích stromů, i zapojených porostů dřevin ve smíšené skladbě, včetně dřevin nepůvodních, invazních. Před zahájením stavby bude nezbytné provést kácení dřevin – celkem 63 kusů dřevin, z čehož 23 stromů (s obvodem kmene větším než 80 cm měřeným ve výšce 130 cm nad zemí) vyžaduje povolení ke kácení. Dále bude nutné odstranění zapojených porostů dřevin v počtu 18 porostů (souvislé plochy přesahující 40 m^2) o celkové ploše 10 459 m^2.

Podle § 8 odst. 1 zákona č. 114/1992 Sb. lze povolení ke kácení dřevin vydat ze závažných důvodů po vyhodnocení funkčního a estetického významu dřevin. Bližší podrobnosti stanovuje vyhláška č. 189/2013 Sb., o ochraně dřevin a povolování jejich kácení, ve znění pozdějších předpisů (dále jen vyhláška č. 189/2013 Sb.). Na základě § 9 odst. 1 zákona č. 114/1992 Sb. lze uložit přiměřenou náhradní výsadbu ke kompenzaci ekologické újmy vzniklé pokácením (včetně následné péče o dřeviny po nezbytně nutnou dobu, nejvýše však na dobu 5 let).

Pojem *„závažné důvody“* je tzv. neurčitý právní pojem, který není dostatečně přesně vymezen. Při posouzení opodstatněnosti kácení označených dřevin MŽP uvážilo především jejich polohu a skutečnost, že bez jejich pokácení by nebylo možné záměr, který je veřejně prospěšnou, vybranou stavbou dopravní infrastruktury (je součástí dlouhodobě připravovaného rozšíření dálnice D1 kolem Brna na šestipruhové uspořádání) vůbec realizovat. Konkrétně jde o dřeviny v druhové skladbě: *javor babyka, javor jasanolistý, trnovník akát, třešeň ptačí, vrby, javor mléč, trnka obecná, jilm vaz, hloh jednosemenný, jasan ztepilý, ořešák, jabloň domácí, topol černý, tis červený, dub letní, růže šípková, svída krvavá, pámelník hroznatý, lípa srdčitá, bříza bělokorá*.

V intencích § 3 vyhlášky č. 189/2013 Sb. nebylo zjištěno, že by některá z odstraňovaných dřevin v právním slova smyslu představovala součást VKP, náhradní výsadby či stromořadí. Tabelární soupis a situace z dendrologického průzkumu tvoří nedílnou součást závazné části tohoto JES (Příloha č. 1 – *„Tab. dendrologického průzkumu – stromy“* a *„Tab. dendrologického průzkumu – zapojené porosty dřevin“* (5 stran soupisu dřevin), Příloha č. 2 – *„Zákres umístění dřevin“*), kdy záměrem je zajistit, aby nedošlo k záměně, tedy ke kácení jiných dřevin než povolovaných.

Dotčené dřeviny i přes zhoršený zdravotní stav a sníženou vitalitu plní níže popsané ekologické a estetické funkce. Předložené podklady ovšem neprokazují, že by některý dotčený strom (nebo zapojený porost) představoval dominantní nebo pohledově exponovanou dřevinu. Jde převážně o stromy a keře na násypech stávající dálnice. V okrajích podmostí navíc keře, nálety stromových dřevin, které jsou součástí zapojených porostů, prorůstají svahové betonové odláždění. Nicméně společně se stromy a bylinnou složkou plní odpovídající ekologické funkce, zejména pak funkci pokryvnou a zpevňující (včetně břehových porostů), a představují biotopy obecně i ZCHD živočichů. Z hlediska estetického je jejich význam nižší, zakrývají ale těleso dálnice, snižují prašnost (z části pohlcují exhalace výfukových plynů), snižují účinky hluku aj. Kácení dřevin bude provedeno jen v nezbytně nutném rozsahu (podle projektové dokumentace), tj. dřeviny v přímé kolizi se záměrem. Zbývající dřeviny musí být před zahájením prací zajištěny tak, aby nedošlo k jejich poškození [§ 2 odst. 1 vyhlášky č. 189/2013 Sb.]. Při stanovení podmínek MŽP vycházelo také z § 5 vyhlášky č. 189/2013 Sb. a kácení omezilo na dobu obvyklého vegetačního klidu (období, kdy u naprosté většiny živočichů již skončilo rozmnožování i výchova mláďat, nepředpokládá hnízdění ptáků v korunách dřevin atd.). Vymezení období kácení stromů s možným výskytem netopýrů je této skutečnosti adekvátně uzpůsobeno (doba zkrácena).

Předmětem žádosti jsou i nepůvodní invazní dřeviny (IND) – trnovník akát a javor jasanolistý. Při rozhodování o jejich kácení je třeba vzít v úvahu, že tyto druhy mohou výrazně ovlivnit stav prostředí, a tedy i biologickou rozmanitost a stav biotopu. Ve vztahu k nim byla rozpracována opatření a doporučení k potlačení jejich výskytu a šíření (viz https://invaznidruhy.nature.cz). Kvůli požadované ochraně a předběžné opatrnosti tak MŽP podmíněně participuje na zajištění zamezení šíření IND do prostoru realizace záměru. V této souvislosti taktéž požaduje namísto potenciálně invazního druhu bobkovišeň lékařská *(Prunus lauroceradus)* v rámci navržených náhradních výsadeb (okolí bytového domu na ulici Konopiska – na pozemcích parc. č. 2531/6 a 683/7 v k. ú. Bosonohy) do živého plotu vysázet domácí keř – dřín obecný *(Cornus mas)*.

Během stavby bude nutné výskyt invazních rostlin monitorovat a bezodkladně přijímat opatření (kombinace mechanických a chemických metod) v souladu s příslušnou metodikou AOPK k jejich likvidaci, aby se zamezilo jejich šíření (především pajasanu žláznatého, javoru jasanolistého, trnovníku akátu, slunečnice topinamburu). Tyto mohou využít mj. vodní tok jako vektor pro své šíření, kdy pomocí dvojice okřídlených nažek každoročně generativně atakují široké okolí.

V důsledku odstranění řešených dřevin vznikne ekologická újma, kterou je třeba kompenzovat uložením odpovídajících náhradních výsadeb (včetně následné péče o tyto stromky a keře). Vzhledem k rozsahu kácení dřevin a nedostatku vlastních pozemků v blízkosti stavby, žadatel

předložil v příloze *„S01.3 Náhradní výsadba“* vlastní projekt náhradních výsadeb, a to na základě předchozí koordinace (projednání) s Odborem životního prostředí Magistrátu města Brna, Veřejnou zelení města Brna, jakož i městskými částmi Brno-Starý Lískovec a Brno-Bosonohy, resp. vlastníky dotčených pozemků. Výkresová část projektu náhradních výsadeb tvoří nedílnou součást tohoto JES (Příloha č. 3). K výsadbě navržené dřeviny jsou (s výjimkou bobkovišně lékařské – viz výše) vhodné, odpovídají stanovištním podmínkám, funkčním požadavkům území, vyskytují se v této oblasti a nevyžadují zvláště náročnou péči.

Výpočet hodnoty dřevin byl stanoven v souladu s Metodikou AOPK ČR – Oceňování dřevin rostoucích mimo les (2022). Hodnota solitérních dřevin činí 536 347 Kč, hodnota zapojených porostů (porostních skupin) pak 2 231 876 Kč. Celková ekologická újma vzniklá kácením byla vyčíslena na 2 768 223 Kč. Finanční hodnota ukládaných náhradních výsadeb (včetně následné péče, podle předložených soupisů prací) činí celkem 2 943 040 Kč. Lze proto konstatovat, že vliv zásahu na dřeviny bude dostatečně kompenzován.

Po stavbě bude provedeno ohumusování nezpevněných ploch a osetí. Vykácená zeleň na svazích dálnice nebude v rámci realizace zásahu zpětně obnovena, svahy v okolí mostu budou osázeny později – v rámci komplexních vegetačních úprav navazující stavby *„Rozšíření dálnice D1 na šestipruhové uspořádání, stavba D1 01191.B MÚK Brno západ – MÚK Brno centrum“*.

Vysazení stromů (v rámci náhradní výsadby) mimo ochranná pásma existujících sítí má vyloučit jejich kolizi, a tedy i zamezit z tohoto pohledu možným budoucím důvodům pro jejich pokácení. Časové určení provedení výsadby pak směřuje k vysazení nových stromů a keřů bez zbytečně dlouhého odstupu od povoleného kácení dřevin. Výsadba bude provedena v souladu s uvedeným druhovým složením (u ovocných dřevin staré krajové odrůdy na tradiční semenné podnoži, pěstební tvar polokmen) a prostorovým uspořádáním specifikovaným v Příloze č. 3, přičemž bude zajištěna následná péče o vysazené dřeviny po dobu 3 let, podle jejich druhů, ode dne jejich výsadby. Povinnost zajistit vysazeným stromkům a keřům následnou průběžnou péči odpovídá potřebnému odbornému zaopatření tak, aby byly skutečně zabezpečeny předpoklady pro jejich dlouhodobý vývoj a došlo tímto ke kompenzaci ekologické újmy. Vyrozumění o kompletním provedení náhradní výsadby směřuje k tomu, aby bylo možné ověřit reálné splnění uložené povinnosti. V případě úhynu vysázených dřevin do konce období následné péče (3 roky) od výsadby je stavebník povinen uhynulé jedince nahradit dřevinami ve stejných parametrech.

Na základě shromážděných podkladů a po zvážení předpokladů pro povolení kácení došlo MŽP k závěru, že zájem na zachování dřevin nepřevyšuje konkurující zájem na realizaci záměru a žádosti je možné (za předpokladu kompenzace provedením uložených náhradních výsadeb, jak je uvedeno v závazné části tohoto JES) vyhovět s tím, že výsadby spolu s dalšími vegetačními úpravami vzniklou ekologickou újmu v dohledné době dostatečně nahradí. **Zásah způsobený kácením bude únosný a bude adekvátně nahrazen v širším okolí stavby.**

E. Zvláště chráněné druhy rostlin a živočichů

Podle § 49 odst. 1 zákona č. 114/1992 Sb. jsou ZCHD rostlin chráněny ve všech svých podzemních a nadzemních částech a všech vývojových stádiích; chráněn je rovněž jejich biotop. Je mj. zakázáno tyto sbírat, trhat, vykopávat, poškozovat ničit nebo jinak rušit ve vývoji.

Základní podmínky ochrany ZCHD živočichů jsou zakotveny v § 50 zákona č. 114/1992 Sb. Je mj. zakázáno škodlivě zasahovat do jejich přirozeného vývoje, zejména je chytat, rušit, zraňovat nebo usmrcovat; není dovoleno sbírat, ničit, poškozovat či přemisťovat jejich vývojová stádia nebo jimi užívaná sídla.

Z § 56 odst. 1 zákona č. 114/1992 Sb. pak vyplývá, že výjimky ze zákazů u ZCHD v případech, kdy jiný veřejný zájem převažuje nad zájmem ochrany přírody, nebo v zájmu ochrany přírody, se povolují na žádost toho, kdo zamýšlí uskutečnit škodlivý zásah. Za tímto účelem stavebník předložil (vedle dalšího) přílohu *„E.1.9. §56“*.

V dotčeném území bylo v rámci biologických průzkumů zjištěno celkem 21 ZCHD živočichů a 1 ZCHD rostliny. Výskyt ZCHD sněženka podsněžník *(Galanthus nivalis)* byl ale zjištěn mimo zábor stavby. Ani ZCHD rorýs obecný *(Apus apus)* [O, SEPR 2009/147/ES] nebude fakticky záměrem dotčen (jeho výskyt je zde jen potravní). Výjimka podle § 56 zákona č. 114/1992 Sb. není k realizaci předmětného záměru u těchto dvou ZCHD potřebná.

Realizací záměru budou dotčeny následující ZCHD živočichů, jež jsou v příloze č. III. vyhlášky č. 395/1992 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 114/1992 Sb., ve znění pozdějších předpisů, uvedeny v kategorii kriticky ohrožených – kudlanka nábožná *(Mantis religiosa)* a skokan skřehotavý *(Pelophylax ridibundus)* – [Příloha V) SR 92/43/EHS], v kategorii silně ohrožených – zlatohlávek huňatý *(Tropinota hirta)*, skokan zelený *(Pelophylax esculentus)* – [Příloha V) SR 92/43/EHS], ještěrka obecná *(Lacerta agilis)* – [Příloha IVa) SR 92/43/EHS], slepýš křehký *(Anguis fragilis)*, kavka obecná *(Corvus monedula)* – [SEPR 2009/147/ES], krahujec obecný *(Accipiter nisus)* – [SEPR 2009/147/ES], krutihlav obecný *(Jynx torquilla)* – [SEPR 2009/147/ES], netopýr dlouhouchý *(Plecotus austriacus)*, netopýr ušatý *(Plecotus auritus)*, netopýr hvízdavý *(Pipistrellus pipistrellus)*, netopýr nejmenší *(Pipistrellus pygmaeus)*, netopýr pestrý *(Vespertilio murinus)*, netopýr rezavý *(Nyctalus noctula)*, netopýr večerní *(Eptesicus serotinus)* – [Příloha IVa) SR 92/43/EHS] a v kategorii ohrožených – čmeláci *(Bombus spp.)*, mravenci *(Formica spp.)*, ropucha obecná *(Bufo bufo)* a ťuhýk obecný *(Lanius collurio)* – [Příloha I SEPR 2009/147/ES].

Z těchto 20 ZCHD je současně 14 evropsky významných druhů podle § 3 odst. 1 písm. p) zákona č. 114/1992 Sb. Pro tyto evropské druhy platí přísnější kritéria pro povolení výjimky, vyplývající z věty druhé § 56 odst. 1 zákona č. 114/1992 Sb. a z druhého odstavce tohoto ustanovení – výjimku podle věty první lze povolit jen tehdy, pokud je dán některý z důvodů uvedených v odstavci 2, neexistuje jiné uspokojivé řešení a povolovaná činnost neovlivní dosažení či udržení příznivého stavu druhu z hlediska jeho ochrany. Z uvedeného je zřejmé, že povolení výjimky ze zákazů u ZCHD není samozřejmostí a lze ji vydat jen za splnění všech uvedených podmínek. (Povolením výjimky podle § 56 zákona č. 114/1992 Sb. dojde k realizaci zásahů, které jsou jinak nedovolené či škodlivé. Dočasné ovlivnění částí biotopů ZCHD lze

prakticky nejlépe kompenzovat u terestrických ZCHD jejich transferem nebo umožněním samovolného přesunu do nejblíže existujících náhradních biotopů.)

Míra dotčení v případě ZCHD ptáků a ještěrky obecné, skokana skřehotavého, skokana zeleného a sedmi ZCHD netopýrů, je dána umístěním záměru (rozšíření stávající dálnice), výskytem ZCHD, existencí jejich biotopů i jejich ochranou podle zákona č. 114/1992 Sb., ve vazbě na právo Evropského společenství (ES), podle kterého jsou všichni ptáci přirozeně se vyskytující na území členských států chráněni na základě SEPR 2009/147/ES, resp. v případě ostatních uvedených ZCHD na podkladě SR 92/43/EHS. Čmeláci, mravenci, kudlanka nábožná, zlatohlávek huňatý, ropucha obecná a slepýš křehký jsou chráněni toliko v rozsahu zákona č. 114/1992 Sb. (nepožívají tzv. evropskou ochranu).

Při posuzování věci vycházelo MŽP z obsahu projektové dokumentace a zejména z hodnocení, které obsahuje i podrobný popis reálných zjištění o vyskytujících se ZCHD v dotčeném území, hodnotí dopad na ně (kapitola 4.7.) a v kapitole 5. navrhuje vhodná opatření, která minimalizují nebo eliminují negativní vliv záměru na zjištěné ZCHD, a další chráněné zájmy ochrany přírody, a to jak v době realizace záměru, tak i během jeho provozu s tím, že většina těchto opatření je již zapracována v předložené projektové dokumentaci.

V případě ZCHD ptáka ťuhýk obecný (max. 3 páry) dojde ke škodlivému dotčení ve formě rušení, poškození nebo ničení sídel (dojde k zániku travnatých svahů s roztroušenými dřevinami, které mohou být pro ťuhýka obecného nejen potravním ale i hnízdním biotopem). Zbývající 3 ZCHD ptáků (kavka, krahujec, krutihlav) budou záměrem rušeni okrajově – nepatrné zmenšení jejich potravního biotopu. Škodlivé dotčení čmeláků (max. 10 rojů) i mravenců (do 3 mravenišť) spočívá v ničení jejich zemních sídel, potravních biotopů a v jejich případném odchytu (umělé čmelíny, přenos mravenišť) a následném přenosu do náhradních lokalit. U ještěrky obecné, skokanů a ropuchy (nižší desítky jedinců) dojde ke zničení jejich biotopu, popř. nutnosti odchytu a provedení transferu do náhradních nik. Všichni netopýři budou při výstavbě také dotčeni nepatrným zmenšením jejich potravního biotopu. Vzhledem k tomu, že patrně nelze přesně naplánovat bourání jednotlivých částí mostu, je v případě škodlivého či nedovoleného dotčení ZCHD netopýrů, které tuto stavbu (štěrbiny v mostní konstrukci) mohou využívat jako sídlo (netopýr pestrý a večerní), povolovaná výjimka platná celoročně. Ostatní ZCHD druhy netopýrů mohou být ve fázi přípravy ohroženi zánikem jejich úkrytových možností (sídel), v důsledku pokácení dutinových stromů, proto je výjimka povolována před obdobím jejich zazimování a obdobím jara, kdy úkryty ve stromech opouští.

S ohledem na charakter prací za použití těžké stavební techniky je proto nutný pravidelný monitoring ZCHD prováděný sjednanou osobou tzv. ekodozoru, jež v případě potřeby operativně rozhodne o transferu (včetně způsobu jeho provedení) dotčených jedinců do nejblíže vhodných či stanovených lokalit a o tomto povede příslušnou dokumentaci.

Ve smyslu podmínek závazného stanoviska EIA byla do bodu 8.3 *„Souhrnné technické zprávy“* projektové dokumentace doplněna opatření týkající se činnosti ekodozoru pro podporu ZCHD – chocholouš obecný, koroptev polní, roháč obecný, křeček polní – jež se ovšem v dotčené lokalitě podle výsledků terénních biologických průzkumů a informací z nálezové databáze ochrany přírody fakticky nevyskytují. Výjimka podle § 56 zákona č. 114/1992 Sb. k realizaci předmětného záměru není u těchto ZCHD z tohoto důvodu potřebná.

Předložená žádost obsahuje informace a provedená šetření, na jejichž podkladě byl zjištěn stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a to v rozsahu, který je nezbytný pro soulad JES s požadavky uvedenými v § 2 zákona č. 500/2004 Sb. Je zřejmé, že ve vztahu ke všem záměrem dotčeným ZCHD se jedná o škodlivý zásah, resp. jinak zakázanou činnost, přičemž bylo možno exaktně identifikovat výjimkou prolamované zákazy či zákonem nedovolené činnosti ve vztahu ke zcela konkrétním populacím ZCHD živočichů. Z hlediska věcného tak byly naplněny základní předpoklady pro povolení výjimky ve smyslu § 56 odst. 1 a 2 zákona č. 114/1992 Sb. V dalším textu MŽP podává správní úvahu ohledně naplnění všech zákonem předvídaných podmínek.

Trvání a převaha veřejného zájmu na realizaci stavby nad veřejným zájmem na ochraně ZCHD

Problematikou veřejných zájmů ve vztahu k povolení výjimek ze zákazů u ZCHD se zabývají i správní soudy, a to opakovaně a dlouhodobě. Podle ustálené judikatury je *„veřejný zájem“* pojmem, který není právním řádem ČR výslovně obsahově vymezen, nicméně který se vyskytuje v celé řadě právních předpisů. Jedná se tak opět o tzv. neurčitý právní pojem. Neurčité právní pojmy zahrnují jevy nebo skutečnosti, které nelze s úspěchem zcela přesně právně definovat. Jejich obsah a rozsah se může měnit, často bývá podmíněn časem a místem aplikace normy.

Zásada ochrany veřejného zájmu spočívající v hledání a přijímání takových řešení, která jsou v souladu s veřejným zájmem, je i jednou ze základních zásad správního řízení, zakotvenou v § 2 odst. 4 zákona č. 500/2004 Sb. Soulad přijatého řešení s veřejným zájmem pak znamená aplikaci právních ustanovení zákonů vyjadřujících obecně jednotlivé veřejné zájmy v konkrétních případech. Ve správním řízení přitom mnohdy stojí několik veřejných zájmů proti sobě (či tyto nejsou zcela v souladu) a není možné, aby nakonec přijaté řešení bylo v souladu úplně se všemi veřejnými zájmy, jež s rozhodovanou věcí souvisejí. Dále je třeba zdůraznit, že správní orgány nemají veřejný zájem samy formulovat, to je zásadně úkolem moci zákonodárné. Naopak úkolem správních orgánů je při aplikaci zákonů, které jednotlivé veřejné zájmy definují, v jednotlivých případech takto obecně formulované, veřejné zájmy konkretizovat. Zákonodárce vytváří správnímu orgánu prostor, aby posoudil, patří-li konkrétní případ do rozsahu neurčitého pojmu nebo nikoli. Mnohdy mu dává vodítko tím, že se snaží uvést co nejvíce charakteristických znaků věcí nebo jevů, které má neurčitý právní pojem zahrnovat. K tomu podrobněji Vedral, J.: *Správní řád: komentář.* 2. vydání. Praha: Ivana Hexnerová – Bova Polyglon, 2012, s. 100.

K vyjádření a poměření veřejných zájmů odkazuje MŽP např. také na rozsudek NSS č. j. 4 As 89/2019-68 ze dne 27.06.2019, který lze přiměřeně vztáhnout i na předmětnou věc. NSS mimo jiné konstatuje, že*: „jmenovitě veřejná prospěšnost záměru jako obchvatu…je v rozhodnutích správních orgánů popsána sice obecným způsobem, nicméně uváděné argumenty jsou logické a přesvědčivé. Rozhodnutí krajského úřadu…konkrétně uvádí, že dojde k převedení podstatné části stávajícího dopravního proudu z intravilánu města a stavba se příznivě projeví na snížení dopravní nehodovosti na stávajícím průtahu… přesunem rozhodující části dopravy na obchvat, kde se předpokládá eliminace střetů s chodci a cyklisty. Má dojít k přesunu emisí hluku a exhalací mimo zastavěné území a ke zklidnění dopravy na stávajícím průtahu města. Nejvyšší správní soud takto charakterizovanou prospěšnost pro účely řízení o výjimce*

podle § 56 zákona o ochraně přírody považuje za dostačující. Předmětem tohoto řízení nemůže být komplexní posuzování prospěšnosti záměru v celém myslitelném kontextu…“. NSS pak k výše uvedené otázce shrnul: *„převahu veřejného zájmu na realizaci daného záměru nad zájmem na ochraně zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů v posuzovaném případě nelze posuzovat pouze s ohledem na funkci záměru jako obchvatu… Při posuzování této otázky je třeba přihlížet k významu záměru jako součásti dálnice D/R52, politickým dokumentům svědčícím o veřejném zájmu na realizaci této stavby a na druhé straně vzhledem k míře dotčení zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů. Ze všech těchto hledisek správní orgány v posuzovaném případě vycházely a Nejvyšší správní soud v jejich hodnocení, ani v posouzení této otázky krajským soudem, neshledává pochybení.“*

Realizace předmětného záměru je ve veřejném zájmu, poněvadž cílí na zvýšení bezpečnosti a plynulosti provozu na současné (kapacitně nevyhovující) dálnici D1. Stávající mostní objekty jsou k tomu ve špatném, stavebně technickém stavu a po demolici budou nahrazeny novými. Z předložených podkladů žádosti vyplývá, že záměr vychází ze základních (veřejně dostupných) strategických dokumentů resortu dopravy a životního prostředí, kdy řešená stavba je jedním z nezbytných opatření, která povedou k naplňování cílů těchto dokumentů. Jak již bylo zmíněno, celá liniová stavba je vybranou stavbou dopravní infrastruktury podle § 1 odst. 2 písm. a) zákona č. 416/2009 Sb., uvedenou v bodě 1.1 přílohy č. 1 k tomuto zákonu. Současně je to stavba veřejně prospěšná [§ 17 zákona č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů], na kterou se také vztahuje účel vyvlastnění. Veřejný zájem na realizaci záměru je dán společenskou objednávkou na zkapacitnění dálnice, tranzitu v rámci evropského prostoru, zajištění a zrychlení dopravní obslužnosti území ČR a zvýšení bezpečnosti a plynulosti provozu.

Výrazná převaha jiného veřejného zájmu nad zájmem ochrany přírody ve smyslu § 56 zákona č. 114/1992 Sb. může být dána pouze tam, kde jiný veřejný zájem nemůže být uspokojen jinak, tedy aniž by došlo ke škodlivému zásahu do přirozeného vývoje ZCHD, popř. byl takový zásah minimalizován. V rámci posouzení záměru tedy stojí na jedné straně ono zkapacitnění dálnice D1 (most D1 – 227 představuje její neoddělitelnou součást) vedoucí ke zvýšení veřejné bezpečnosti jako jiný veřejný zájem a na straně druhé veřejný zájem na ochraně předmětných ZCHD. Na dálnici D1 v současnosti dochází k častému zpomalení provozu jak na výjezdu, tak na příjezdu do města Brna. V daném úseku dálnice není výjimkou i úplné zastavení provozu a vytvoření několikakilometrových kolon od Devíti Křížů a v opačném směru od Rohlenky přes Brno. Dopravní zácpy doprovází negativní externality (exhalace výfukových plynů, zvýšená prašnost, nehodovost – riziko úniku provozních a jiných kapalin apod.), resp. nežádoucí zatěžování životního prostředí v dotčených brněnských městských částech a v přilehlých obcích (Ostopovice, Popůvky, Troubsko aj.). Rozšířením dálnice by se měly předmětné problémy do značné míry eliminovat a dosavadní nežádoucí stav dopravy na dálničním úseku u Brna, i v navazujícím okolí zlepšit, a to ve prospěch veřejného zdraví.

Z pohledu veřejného zájmu na ochraně předmětných ZCHD proběhne před zahájením stavebních prací transfer inkriminovaných ZCHD do přilehlých (existujících) náhradních biotopů, takže v dohledné době po realizaci vlastního záměru tito mohou znovu osídlit nově vznikající biotopy (ozelenění náspů, mostní konstrukce, popř. protihlukové stěny). Ochrana přírody bude v tomto případě zajištěna vedle respektování účelu zákona č. 114/1992 Sb.

a v něm deklarované péče o ochraňované přírodní fenomény i stanovením podmínek závazně podmiňujících povolení výjimky podle § 56 zákona č. 114/1992 Sb. Společenské efekty vyplývající z rozšíření dálnice jednoznačně převažují nad přechodným ovlivněním (dočasnou ztrátou části biotopu) nevelkého počtu jedinců předmětných ZCHD, které budou v dohledné době (cca 5 let) obnoveny.

Naplnění důvodů podle § 56 odst. 2 zákona č. 114/1992 Sb. v případě ZCHD podle práva ES

Podle žádosti je možno pro daný záměr povolit výjimku ze zákazů u ZCHD živočichů z důvodů uvedených v § 56 odst. 2 písm. c) zákona č. 114/1992 Sb., tj. v zájmu veřejného zdraví nebo veřejné bezpečnosti nebo z jiných naléhavých důvodů převažujícího veřejného zájmu, včetně důvodů sociálního a ekonomického charakteru. K tomuto MŽP nejprve konstatuje variantnost charakteru zákonného ustanovení (3 základní důvody) tzn., že k jeho naplnění postačí naplnění jednoho z nich, je-li řádně podložen a zdůvodněn. V předmětném případě shledává MŽP za relevantní jiný naléhavý důvod převažujícího veřejného zájmu, tj. konkrétně pro daný případ nutnost rekonstrukce objektu mostu za současného zkapacitnění dálnice jako veřejně prospěšné stavby, který rovněž neodmyslitelně souvisí s veřejnou bezpečností a zdravím. Tento důvod lze také dovodit z předložené žádosti, resp. z jejích podkladů.

Neexistence jiného uspokojivého řešení v případě ZCHD podle práva ES

S ohledem na umístění a charakter záměru (společenského požadavku na rozšíření stávající dálnice D1 na šestipruhové uspořádání), tento již nelze pohledem recentní judikatury správních soudů i zákona č. 114/1992 Sb. posoudit v jiné, než žadatelem předložené variantě (k posouzení variant záměru již došlo v rámci prvního procesu EIA).

Z pohledu ochrany ťuhýka obecného byla závazně stanovena opatření, na jejichž základě nedojde k jeho negativnímu ovlivnění v době hnízdění (ani později). V měsíci září tento odlétá do zimovišť (nebo už dokonce odletěl). Ostatní 3 ZCHD ptáků v dotčené lokalitě ani potenciálně nehnízdí. Z hlediska zákonem požadované míry ochrany ve smyslu SEPR 2009/147/ES, konkrétně čl. 5, nedojde k jejich úmyslnému usmrcování nebo odchytu, úmyslnému ničení nebo poškozování jejich hnízd a vajec nebo odstraňování hnízd, sběru jejich vajec ve volné přírodě a jejich držení ani úmyslnému významnému vyrušování těchto ptáků, zejména během rozmnožování a odchovu mláďat. Ve smyslu čl. 6 a 7 se žádným způsobem nejedná o jejich komerční využití anebo lov.

Na základě obsahu, závěrů a doporučení hodnocení je podle MŽP zjevné, že realizací záměru v rozsahu předložené projektové dokumentace sice dojde k zásahu přirozeného vývoje řešených ZCHD prováděním stavebních prací, ale při respektování stanovených podmínek nelze očekávat zásahy v takové míře a intenzitě, které by představovaly ničivý nebo významný zásah do jejich populací, či zničení jejich biotopů. Z hlediska druhové diverzity živočichů budou předpokládané negativní vlivy stavebního záměru koncentrovány v stávajícím koridoru dálnice a jeho nutném rozšíření. Zároveň jsou předmětné ZCHD v zásadě nenáročné a patří mezi rozšířené. Realizace záměru způsobí dopad do území, v němž byly spatřeny, avšak časově omezeně a diferencovaně na jednotlivé druhy. Rozhodně nedojde k zániku prostředí (zmaření podmínek pro život), nebo dokonce k zásahu, který by populace těchto druhů ohrozil nebo směřoval k jejich zániku.

V širším okolí stavby se nacházejí plochy obdobného charakteru jako pozemky dotčené stavbou, a tedy lze předpokládat, že tato neohrozí stávající stav posuzovaných druhů, ani území, které přirozeně využívají. Zároveň se jedná o časově a prostorově omezené malé intenzity dotčení předmětných druhů (v řádových rozdílech ve vazbě na početnost populací) dané pouze vymezenými činnostmi. Převahu jiného veřejného zájmu je tak možno vyvodit i ze skutečnosti, že míra jejich ovlivnění, respektive jejich populací, nemá likvidační schopnost, živočichové nadále budou moci využívat plochy v okolí stavby jako biotop pro své úkrytové, potravní, hnízdní nebo rozmnožovací zájmy. Tomu nasvědčují i zjištění, závěry a odborná doporučení, ze kterých MŽP vycházelo. Hodnocení jako specializovaný odborný podklad neshledalo důvody pro vyloučení možnosti realizace záměru, avšak navrhuje některá opatření ke zmírnění zásahů, které mohou vzniknout plánovanou činností, která MŽP přeformulovalo do závazně podmiňujících podmínek.

V případě ještěrky obecné, ropuchy a skokanů bude před zahájením zemních prací proveden transfer vyskytujících se jedinců do náhradních lokalit. Z hlediska zákonem požadované míry jejich ochrany se ve smyslu SR 92/43/EHS nejedná o odebírání z volné přírody nebo využívání ke komerčním účelům. Obdobně bude postupováno i ve vztahu ke ZCHD slepýš křehký, ačkoliv nepožívá ochranu SR 92/43/EHS.

Ve vztahu k letounům je možno obecně konstatovat, že hlavními ohrožujícími faktory jsou: 1) úbytek potravních stanovišť (tj. změny zemědělského hospodaření, nahrazování listnatých a smíšených lesů jehličnatými, vysoušení mokřadů a další antropogenní aktivity), 2) vyrušování na lokalitách výskytu (v létě i v zimě) a 3) ničení úkrytů (kácení doupných stromů, nevhodné přestavby půdních prostor apod.). Ochrana zahrnuje zabezpečení lokalit, zimovišť a letních kolonií.

Před provedením kácení proběhne kontrola dutinových stromů. Po dobu realizace se předpokládá dočasné rušení (pohyb mechanizace, zemní práce) a v případě kácení doupných stromů nelze vyloučit zásah do biotopu, v krajním případě i mortalitu a zraňování netopýrů, mimo netopýrů pestrého a večerního (tyto ZCHD stromy neosidlují, ale mohou být ohroženi při demolici stávajícího mostního objektu).

Na základě dostupných údajů, s přihlédnutím k rozsahu a povaze zásahu, existenci nezasažených biotopů v okolí a navrženým opatřením se nepředpokládá významný negativní vliv na zachování lokálních populací dotčených druhů netopýrů v území. V této souvislosti mohou škvíry v nové mostní konstrukci dokonce představovat náhradní biotopy, tzn. předpoklad obnovy trofického stanoviště i vhodných refugií. Z důvodů zabezpečení ochrany ostatních netopýrů budou dřeviny s přítomnými dutinami (doupné stromy), které by jimi mohly být osídleny, identifikovány ekodozorem a pokáceny pouze ve shora stanoveném období a pod jeho dohledem. Tento může v případě potřeby navrhnout i další opatření pro ochranu netopýrů (popř. ptáků). V případě nálezu jedince neschopného úniku bude kácení neprodleně přerušeno, netopýr bude umístěn do transportního boxu s ventilačními otvory a kontaktována příslušná záchranná stanice nebo ČESON. Průběh kácení rizikových stromů bude zdokumentován (fotodokumentace, GPS poloha).

Obecně, cca po 15.3. běžného roku následujícího zahájení zemních prací v tom, kterém místě stavby (v zimním období dojde k odstranění travin, keřů a jiných dřevin, snížení hnízdních

možností, resp. narušování půdy či jiných stanovišť), bude docházet v případě všech ZCHD živočichů k jejich rušení, a to v důsledku ztráty jejich dřívějších biotopů nebo jejich částí (sídel). U jedinců ZCHD ještěrka obecná, slepýš křehký, ropucha obecná, skokanů, mravenců a čmeláků i ostatních bezobratlých se nelze vyhnout ani jejich neúmyslnému zraňování, popř. usmrcování (nikoliv ničení funkčních mravenišť či sídel čmeláků či cílené zabíjení jedinců ostatních ZCHD) v průběhu celého roku, tj. během výstavby.

S ohledem na podmínky stanovené v závazné části tohoto JES a na bionomii řešených ZCHD představuje záměr ještě přípustnou míru jejich dotčení nebo jsou případně vyloučeny škodlivé aspekty stavby. Z hlediska těchto ZCHD tak zároveň bylo nalezeno i „nejlepší“ uspokojivé řešení. V případě čmeláků, mravenců, kudlanky nábožné a zlatohlávka huňatého se evropské předpisy neuplatní a požadavek neexistence jiného uspokojivého řešení se proto neposuzuje.

Ovlivnění dosažení nebo udržení příznivého stavu druhu z hlediska ochrany v případě ZCHD podle práva ES

Pro ZCHD ťuhýk obecný představují náspy dálnice, pokryté rozvolněnou až zapojenou keřovou nebo stromovou vegetací, jeho hnízdní i potravní biotop. Ťuhýci jsou výlučně tažní (odlétají v srpnu nebo v září a přilétají v dubnu). S ohledem na to, že kácení dřevin bude realizováno v období od 1.9. do 31.3. běžného roku, budou ptáci (max. 3 páry) při návratu ze zimovišť (jaro) škodlivě dotčeni především omezením hnízdních možností v dané lokalitě. V případě kavky, krahujce i krutihlava jde pouze o okrajovou část jejich potravního biotopu. V bezprostředním okolí záměru se však nachází řada náhradních biotopů (polní remízky, břehové porosty, sady, lesíky, sukcesně zarůstající pozemky, zahrady, objekty apod.), které mohou využít. V průběhu cca 5 let od dokončení stavby na nově zbudovaných náspech dálnice již dojde k takové obnově vegetace (sukcese, zatravnění, výsadby), že budou vytvořeny podmínky k jejich opětovnému osídlení či využívání uvedenými ZCHD ptáků. Navíc v okolí dané lokality jsou všechny druhy zastoupeny hojně, proto realizací záměru ani nemůže dojít k ovlivnění jejich populací na daném místě. Z hlediska regionálního, území ČR či EU, se tento aspekt neprojeví vůbec. Uvedená opatření jsou souladná s čl. 3 odst. 2 písm. c) a d), přičemž nejsou v rozporu s čl. 5 a 6 odst. 1, ani s čl. 7 a 8 SEPR 2009/147/ES. Za daných okolností a přijetí uvedených opatření tak bylo nalezeno nejlepší uspokojivé řešení, přičemž povolovaná činnost zároveň neovlivní dosažení či udržení příznivého stavu shora uvedených druhů z hlediska ochrany. Výjimku podle § 56 zákona č. 114/1992 Sb. k dočasnému odstranění části biotopů uvedených ZCHD ptáků tak lze povolit.

V případě zabezpečení odpovídající ochrany ještěrky obecné je třeba zohlednit zejména čl. 12 odst. 1 SR 92/43/EHS (zařazena do Přílohy IV). Realizací záměru bude škodlivě dotčena jen část jejího biotopu, avšak tento terestrický ZCHD vykazuje omezenou schopnost migrace nebo úniku. Obdobně je tomu i v případě ZCHD skokanů. K minimalizaci dopadů do těchto ZCHD tak byla do výroku II., stanovena podmínka č. 5 řešící způsob jejich případného transferu.

Náhradní biotopy pro ještěrky představují vhodný okraj mezernatých porostů na pozemcích parc. č. 995/3, 995/30 nebo 995/13 v k. ú. Starý Lískovec, popř. jižně ležící drážní těleso v k. ú. Starý Lískovec a Ostopovice. Součástí vegetačních úprav budou také lokality xerotermních trávníků a balvanitých polí, jež ještěrky po jejich zbudování rychle osídlí (jsou v okolí záměru zastoupeny relativně hojně). Pro skokany je vhodnou náhradní lokalitou

pozemek parc. č. 995/3 v k. ú. Starý Lískovec, popř. drobná vodní plocha Šelše a její okolí, která se nachází jižně na pravostranném přítoku Leskavy. V dalším období je možný návrat do původních lokalit těchto ZCHD, a to migrací směrem po proudu zmíněného vodního toku. Proto realizací záměru na daném místě ani nemůže dojít k jejich zásadnímu ovlivnění populací. Z hlediska regionálního, území ČR či EU, se tento aspekt neprojeví vůbec. V daném případě se totiž ve smyslu SR 92/43/EHS v žádném případě nejedná o odebírání z volné přírody nebo využívání (např. ke komerčním účelům).

MŽP proto přítomnost pověřené osoby ekodozoru považuje z hlediska dodržování ustanovení zákona č. 114/1992 Sb. (především zajištění odpovídající míry ochrany ještěrek a skokanů) za dostačující. Povolované rušení, odchyt a přemisťování prakticky adultních jedinců ZCHD ale musí proběhnout bezprostředně po realizaci povoleného kácení dřevin, tj. před započetím skrývkových prací. Jejich populace budou navzdory realizaci škodlivého zásahu (ničení biotopu) přetrvávat ve zbývající části přirozeného areálu v dobrém stavu. Tímto postupem bylo nalezeno nejlepší uspokojivé řešení, přičemž povolovaná činnost zároveň neovlivní dosažení či udržení příznivého stavu předmětných ZCHD z hlediska ochrany. Výjimku k rušení, zničení části biotopů (sídel) ZCHD i transferu v řádu max. nižších desítek kusů ještěrek obecných a skokanů tak lze povolit.

Obsahové náležitosti výjimky jsou stanoveny v § 56 odst. 6, ve spojení s § 5b odst. 3 zákona č. 114/1992 Sb. Závazná část tohoto JES obsahuje označení druhů a množství jedinců daných ZCHD, na které se má výjimka vztahovat, a dále řeší i prostředky a způsob odchytu jedinců (vyvolaného jejich vnikem do prostoru prováděných stavebních činností), podmínky a okolnosti povoleného postupu ve vztahu k určitým druhům, jakož i způsob kontrol, jež bude orgán ochrany přírody provádět. Účelem stanovení způsobu kontrol není přesně na den stanovit konkrétní kontrolní činnost, ale transparentně vymezit, kdy mají proběhnout (alespoň rámcově) a jaké, jak vyplývá např. z rozsudku NSS č. j. 7 As 99/2024-71 ze dne 13.09.2024. Označené „množství živočichů“ ve smyslu požadavků zákona, v daném případě od jednotek jedinců, po řádově desítky, až nižší stovky jedinců, vzhledem k okolnostem věci a zjištění při průzkumu v území, splňuje podle MŽP dané nároky (srovnatelně např. předešle citovaný rozsudek NSS).

Kontrolní činnost orgánu ochrany přírody se bude odvíjet mimo jiné od informací žadatele o prováděných opatřeních podle závazné části tohoto JES, jejichž splnění je předpokladem zmírňující prováděnou stavební činnost. Není však vyloučeno, aby orgán ochrany přírody provedl ohlášenou či neohlášenou kontrolu kdykoli v průběhu realizace stavby tak, aby prověřil dodržování podmínek výjimky. O prováděných zásazích bude mít orgán ochrany přírody přehled též na základě písemných každoročních zpráv, které by měly poskytnout souhrnné informace o reálných dotčeních předmětných ZCHD.

Závěrem MŽP zdůrazňuje, že v případě prokazatelného zjištění výskytu „nových“ ZCHD rostlin či živočichů a možného dotčení jejich ochranných podmínek stavebním záměrem po zahájení povolovacího řízení, resp. po zahájení jeho realizace, bude nezbytné zajistit potřebnou výjimku i pro tyto druhy. Přitom není rozhodné, jakým postupem budou tyto druhy vypátrány, jejich odhalení je totiž objektivní skutečností.

MŽP posoudilo záměr na základě všech předložených podkladů, žadatelem deklarovaných postupů a důvodů pro udělení výjimky se závěrem, že tento **není v rozporu se zájmy**

chráněnými zákonem č. 114/1992 Sb., a souhlasí s tím, aby byla žadateli ve smyslu § 56 zákona č. 114/1992 Sb., **povolena výjimka** podle § 50 odst. 1 a 2 tohoto zákona **pro jedince ZCHD živočichů ze zákazů škodlivě či nedovoleně zasahovat do jejich přirozeného vývoje**, a to v rozsahu a za podmínek stanovených v závazné části tohoto JES.

F. Posouzení z hlediska zákona č. 254/2001 Sb.

Jak již bylo uvedeno, recipientem dotčeného území je vodní tok Leskava (IDVT 10100949) a jeho pravostranný přítok (příkop pod mostem) – ostatní vodní linie (IDVT 10203240) – se specifickým odtokem 3 l/s.ha, jež náleží do povodí řeky Svratky. Podél násypového tělesa dálnice D1 je stanoveno záplavové území pro Q100. Záměr se nenachází v chráněné oblasti přirozené akumulace vod, ani v ochranném pásmu vodního zdroje. Záměr není v rozporu s § 5 odst. 3 zákona č. 254/2001 Sb., zneškodňování srážkových vod je adekvátně řešeno.

Koryto křižujícího vodního toku Leskavy (parc. č. 993/2) a příkopu pod mostem bude v průběhu stavby dočasně provizorně zatrubněno, aby bylo možné umístit stabilizační plochu pro jeřáb do prostoru koryt (přístup k opěrám mostu) a provádět stavební práce pod mostem a v jeho okolí s co nejmenším omezením provozu na silnici III/15270. Následně bude provedena obnova, resp. úprava koryt pod mostem ve stejné trase. V rámci opravy je nově zpevnění koryta Leskavy navrženo pouze do úrovně Q20, dále bude koryto upraveno kamennou rovnaninou. Osetí svahů bude provedeno ihned po jejich ohumusování, aby se minimalizovala doba, kdy může v rámci přívalových dešťů dojít ke splachům hlíny do koryta Leskavy.

Podle projektové dokumentace stávající provoz na dálnici nezpůsobuje znečištění vodních zdrojů a nadlimitní znečištění povrchových toků, které jsou recipienty dešťových vod z dálnice. Stavba opravy mostu nezhorší odtokové poměry z území, neboť zachovává všechna stávající příčná propojení odvodnění (propustky) pod tělesem dálnice. Odvedení srážkových vod je řešeno tak, že veškerá voda ze zpevněných ploch pozemní komunikace bude podchycena v odvodňovacím zařízení, jež tvoří v celém úseku především CurbKing s osazenými vpusťmi na okraji vozovky a v místech, kde je spád vozovky menší než 3‰ budou osazeny štěrbinové žlaby. Koncepce odvodnění respektuje výhledový stav celé stavby dálnice D1 01191.B. Vyústění kanalizace bude provizorně napojeno do stávajících míst a recipientů (vodohospodářské objekty v rámci opravy mostu jsou navrženy jako dočasné). V rámci výstavby kanalizace budou realizovaná 2 dočasná vývařiště, do kterých bude v případě výškového stupně vyššího než 10 cm vložen únikový kámen pro drobné živočichy. Teprve v rámci navazující celé stavby D1 01191.B budou definitivně řešeny (doplněny) odlučovače lehkých kapalin a retenční nádrže.

Při hodnocení záměru podle zákona č. 254/2001 Sb. vycházelo MŽP mj. i z výše uvedeného stanoviska správce povodí, resp. vyjádření správce toku. Tento uvádí, že z hlediska zájmů daných platným Národním plánem povodí Dunaje a Plánem dílčího povodí Dyje je záměr možný – je možno předpokládat, že realizací nedojde ke zhoršení chemického a ekologického stavu dotčených útvarů povrchových vod, ani chemického a kvantitativního stavu útvarů podzemních vod, resp. nebude znemožněno dosažení jejich dobrého stavu. S uváděnými podmínkami se MŽP ztotožňuje (povětšině přímo vyplývají ze závazných právních předpisů). Stavba opravy mostu je technicky zdůvodněná předloženými doklady a vzhledem k jejímu charakteru, rozsahu a lokalizaci není důvodné předpokládat významně negativní dotčení

zájmů chráněných vodním zákonem. Záměr nevyžaduje vydání výjimky podle § 23a odst. 8 zákona č. 254/2001 Sb.

S cílem zajistit ochranu vodního prostředí před negativními vlivy stavební činnosti, i s ohledem na prevenci znečištění povrchových a podzemních vod, omezení rizika havárií a povodní, a zachování přirozených vodních poměrů v lokalitě (včetně obnovení ekologické rovnováhy po ukončení stavebních prací) stanovilo MŽP v JES závazné podmínky akcentující ochranu dotčených vodních toků, včasné schválení havarijního plánu [§ 39 zákona č. 254/2001 Sb.] a povodňového plánu stavby [§ 71 odst. 4 zákona č. 254/2001 Sb.]. Tyto podmínky také reflektují potřebu koordinace se správcem vodního toku a respektování vodohospodářských zájmů v souladu s právními předpisy (vycházejí z § 1 odst. 1 a 2 zákona č. 254/2001 Sb., kde je kladen důraz na ochranu vod jako nenahraditelných složek životního prostředí, prevenci jejich znečištění a vytváření podmínek pro snižování nepříznivých účinků povodní).

MŽP posoudilo záměr na základě předložené projektové dokumentace se závěrem, že tento **není v rozporu se zájmy chráněnými vodním zákonem, a podle § 17 odst. 1 písm. a) a c) zákona č. 254/2001 Sb. uděluje souhlas vodoprávního úřadu** ke stavbě v záplavovém území drobného vodního toku Leskava a na pozemcích, na nichž se nacházejí koryta vodních toků, a na sousedících pozemcích, která může ovlivnit vodní poměry, za předpokladu splnění podmínek stanovených v závazné části tohoto JES.

G. Posouzení z hlediska zákona č. 201/2012 Sb.

Na úseku ochrany ovzduší je k řešenému záměru opravy dálničního mostu do JES integrován jeden správní úkon, a to závazné stanovisko k povolení záměru pozemní komunikace kategorie dálnice v zastavěném území obce [§ 11 odst. 2 písm. d) zákona č. 201/2012 Sb.].

Na základě § 12 odst. 1 zákona č. 201/2012 Sb. se při vydání tohoto aktu vychází z programů zlepšování kvality ovzduší a z úrovně znečištění znečišťujícími látkami, které mají stanoven imisní limit v bodech 1 až 3 přílohy č. 1 k tomuto zákonu, a současně se zohledňují rizika obtěžování zápachem. U znečišťujících látek, které mají stanoven imisní limit nebo národní cíl snížení expozice v bodech 4 a 5 přílohy č. 1 k tomuto zákonu, se k úrovním znečištění přihlíží.

Podle § 11 odst. 8 zákona č. 201/2012 Sb. bylo povinností žadatele předložit rozptylovou studii pro znečišťující látky, které mají stanoven imisní limit v bodech 1 až 3 přílohy č. 1 k tomuto zákonu, zpracovanou autorizovanou osobou podle § 32 odst. 1 písm. e) téhož zákona.

Vyhodnocení vlivů provozu na dotčeném dálničním mostě (v kontextu připravovaného rozšíření úseku dálnice D1 kolem Brna) na kvalitu ovzduší je obsaženo v rozptylové studii (expertní příloha č. 2 dokumentace EIA), která byla zpracována Mgr. Davidem Kouřilem, autorizovanou osobou [podle § 32 odst. 1 písm. e) a § 42 odst. 5 zákona č. 201/2012 Sb.], v červnu 2024, pro relevantní znečišťující látky spojené s provozem motorových vozidel, které mají stanoven imisní limit v bodech 1 až 3 přílohy č. 1 k zákonu č. 201/2012 Sb., konkrétně pro průměrné roční a maximální hodinové koncentrace oxidu dusičitého (NO_2), průměrnou roční koncentraci oxidů dusíku (NO_X), maximální denní osmihodinovou průměrnou koncentraci oxidu uhelnatého (CO), průměrnou roční a maximální 36denní (resp. dvacetičtyřhodinovou) koncentraci suspendovaných prachových částic PM_{10}, průměrnou roční koncentraci suspendovaných prachových částic $PM_{2,5}$, průměrnou roční koncentraci benzenu a průměrnou roční

koncentraci benzo(a)pyrenu (BaP). Výpočty pro další znečišťující látky lze mít s ohledem na typ zdrojů a stávající imisní situaci v dotčené lokalitě za nerelevantní. Rozptylová studie byla zpracována podle přílohy č. 15 k vyhlášce č. 415/2012 Sb., o přípustné úrovni znečišťování a jejím zjišťování a o provedení některých dalších ustanovení zákona o ochraně ovzduší, v tehdy účinném znění.

V rozptylové studii je zhodnocena kvalita ovzduší v lokalitě na základě map pětiletých klouzavých průměrů hodnot koncentrací znečišťujících látek za období let 2018 - 2022, jež jsou dostupné na https://www.chmi.cz/kvalita-ovzdusi/imise-informacni-system-hodnoceni-kvality-ovzdusi a reprezentují výchozí stav (vlivy stávající dopravy jsou součástí imisního pozadí). K uvedeným hodnotám jsou pak připočteny maximální příspěvky emitované záměrem vyvolanou dopravou ve výpočtovém roce 2055. Zpracovatelem rozptylové studie byly uvažovány i hodnoty ze stanic imisního monitoringu Brno-Tuřany a Brno-Lány z let 2020-2023. Modelovány byly 2 stavy:

1. varianta Nulová – stávající stav silniční sítě – čtyřpruhové uspořádání dálnice D1 (vyjma již budovaného úseku mezi MÚK Brno centrum a MÚK Brno jih, tento v šestipruhovém uspořádání, a MÚK Brno jih po přestavbě) – intenzity dopravy pro rok 2055 a dynamická skladba vozového parku pro rok 2020,
2. varianta Aktivní – výhledový stav silniční sítě – šestipruhové uspořádání dálnice D1, včetně MÚK Troubsko, která propojí dálnici se silnicí III/3844 (Stará dálnice), a dále také posouzen stav po výhledovém napojení silnice I/73 – intenzity dopravy pro rok 2055 a dynamická skladba vozového parku pro rok 2020.

Z hlediska kumulativního vlivu byla zohledněna i plánovaná silnice I/73 a vysokorychlostní trať (VRT) Velká Bíteš – Brno.

Dle § 11 odst. 4 zákona č. 201/2012 Sb. platí, že pokud by vlivem umístění pozemní komunikace došlo v oblasti jejího vlivu na úroveň znečištění k překročení některého z imisních limitů s dobou průměrování 1 kalendářní rok, uvedeného v bodech 1 a 3 přílohy č. 1 k tomuto zákonu, nebo je jeho hodnota v této oblasti již překročena, lze vydat souhlasné závazné stanovisko podle § 11 odst. 2 písm. d) zákona č. 201/2012 Sb. pouze při současném uplatnění opatření zajišťujících alespoň zachování dosavadní úrovně znečištění pro danou znečišťující látku (dále kompenzační opatření). Nicméně v odůvodněných případech se dá toto vydat i bez uplatnění kompenzačních opatření, je-li zřejmé, že provoz pozemní komunikace by měl pouze zanedbatelný vliv na úroveň znečištění pro danou znečišťující látku.

Aktuálně již ČHMÚ zveřejnilo údaje i za pozdější období, nejnověji mapu klouzavých pětiletých průměrných koncentrací znečišťujících látek za období let 2020 až 2024. Porovnáním uváděných hodnot a hodnot imisních limitů stanovených v příloze č. 1 k řešenému zákonu je zřejmé, že v dotčené lokalitě nedochází k překračování v současnosti platných imisních limitů.

K uvedenému je možno (na základě výsledků rozptylové studie a nejaktuálnějších údajů zveřejněných ČHMÚ) konstatovat, že v lokalitě dotčené záměrem nedojde k překročení žádného z imisních limitů s dobou průměrování 1 kalendářní rok, uvedeného v bodech 1 a 3 přílohy č. 1 k zákonu č. 201/2012 Sb. Jeho **realizace nezpůsobí významnou změnu kvality ovzduší** (překročení imisních limitů vyhlášených pro ochranu zdraví lidí) u žádné znečišťující

látky spojené s provozem na pozemních komunikacích. Podmínky pro uplatnění kompenzačních opatření nejsou naplněny.

V závěrečném hodnocení zpracovatele rozptylové studie (na str. 38) je mj. uvedeno:
„…rozšíření dálnice D1 ze stávajícího čtyřpruhového uspořádání na uspořádání šestipruhové (tři jízdní pruhy v každém směru) … přispěje k větší plynulosti dopravního proudu, který dálnice převádí, což bude mít pozitivní vliv na mírné snížení imisních příspěvků sledovaných znečišťujících látek. Pozitivně se projeví také zlepšení povrchu vozovky.
Součástí stavby je i MÚK Troubsko, která propojí dálnici D1 se silnicí III/3844 (Stará dálnice) a výhledově se silnicí I/73. Situace s napojením na silnici III/3844 je z hlediska změny imisních příspěvků sledovaných znečišťujících látek nevýznamná. Propojením se silnicí I/73 dojde ke zvýšení intenzit dopravy jak v koridoru Staré dálnice, tak i na dálnici D1, na kterou doprava směřuje, což přinese mírné zvýšení imisních příspěvků i na dálnici D1.
…Obecně lze konstatovat, že celkově mírně vyšší imisní příspěvky jsou u všech sledovaných látek dosahovány u varianty Nulové. Varianta Aktivní přinese snížení imisních příspěvků všech sledovaných látek. Po napojení silnice I/73 dojde k mírnému navýšení imisních příspěvků sledovaných znečišťujících látek, ale ne nad úroveň varianty Nulové…
…imisní koncentrace z provozu na dálnici D1 jsou součástí stávajícího imisního pozadí a posuzovaný záměr bude mít převážně pozitivní vliv ve smyslu jejich snížení, i když ne velkého.“

Stavba byla konzervativně posuzována jako nový liniový zdroj znečišťování, zahrnutí stávající dopravy na dotčených komunikacích do modelových výpočtů (její vlivy jsou v imisním pozadí lokality již obsaženy) přitom celkové příspěvky imisních koncentrací znečišťujících látek nově emitovaných do ovzduší zkresleně navyšuje. Znečištění emisemi z automobilové dopravy je nejvyšší v bezprostředním okolí dálnic a silnic, směrem od osy jednotlivých komunikací poměrně rychle klesá. Imisní model uvažuje stav nejméně příznivých rozptylových podmínek, které by teoreticky mohly nastat. Výsledné znečištění bude nakonec odvíset od dynamiky skladby vozového parku v následujících letech (dá se předpokládat postupný nárůst podílu automobilů na hybridní nebo elektrický pohon) a dosahovaných dopravních intenzit (změny podle politické, sociální a ekonomické situace, jakož i dalšího vývoje dopravy a lokálního vytápění v celé ČR).

V Programu zlepšování kvality ovzduší Aglomerace Brno – CZ06A: Aktualizace 2020, vyhlášen ve Věstníku MŽP, ROČNÍK XXX – listopad 2020 – ČÁSTKA 9, č. j. MZP/2020/130/994, jako příloha č. 1, a to ve znění (v intencích) sdělení MŽP ze dne 31.05.2024, zveřejněného ve Věstníku MŽP, ROČNÍK XXXIV – květen 2024 – ČÁSTKA 4, č. j. MZP/2024/080/209 (dále jen PZKO), je mezi aktualizovanými stávajícími opatřeními v sektoru doprava (za účelem omezení znečištění ovzduší NO2, částicemi PM2,5 a PM10) pod kódem PZKO_2020_5 uvedena *„Kompletní dostavba Velkého městského okruhu v Brně (VMO) a navazujících komunikací“*, a to s odůvodněním: *„Ačkoli VMO je klíčovou dopravní stavbou na území aglomerace, její skutečný efekt se projeví jedině při současné realizaci dalších staveb, které buďto bezprostředně na VMO navazují nebo výrazně ovlivní intenzitu a složení dopravního proudu na VMO, ačkoli některé z nich leží mimo území SMB (tedy na území zóny CZ06Z). Zejména se jedná o stavby vedoucí ke zkapacitnění dálnice D1 v okolí Brna (resp. úseky D1*

Kývalka – Slatina, Slatina – Holubice), jižní tangenta Brna propojující D52 a D2 a dále úsek D43 mezi Troubskem (D1) a Kuřimí.“ Záměr citovanému opatření PZKO plně konvenuje.

Obecně je nutné v maximální možné míře **předcházet vzniku prašnosti a zbývající prašnost**, jejímuž vzniku nelze zabránit, **omezovat a zabraňovat jejímu šíření do okolí**. Pro účely dalších postupů (projektová dokumentace pro provádění stavby) tak MŽP akcentuje **povinnost** uvedenou **v § 16 odst. 10 zákona č. 201/2012 Sb.**: *„Zhotovitel podle stavebního zákona je povinen při provádění záměru, jeho změně nebo při odstraňování stavby dodržovat opatření k předcházení vzniku prašnosti a k omezování jejího šíření v souladu s přílohou č. 10 k tomuto zákonu, je-li to pro něj technicky možné a ekonomicky přijatelné. Splnění této povinnosti nebo technickou nemožnost nebo ekonomickou nepřijatelnost je zhotovitel povinen prokázat na vyžádání orgánu ochrany ovzduší. Tato opatření není povinen provádět zhotovitel stavby veřejné dopravní infrastruktury při realizaci záměru a souvisejících činností ve vzdálenosti 500 m a více od hranice zastavěného území.“*

MŽP posoudilo záměr se závěrem, že tento není v rozporu se zájmy chráněnými zákonem č. 201/2012 Sb. Vzhledem k charakteru záměru a rozsahu stavebních činností **je z hlediska dotčení veřejného zájmu na ochraně ovzduší přípustný**, a to bez stanovení specifických závazných podmínek pro jeho umístění a provedení. Jeho realizace přispěje ke kvalitativnímu zlepšení technického stavu dálniční a silniční sítě na území celého kraje, což bude mít pozitivní vliv na plynulost dopravy (jakož i produkci emisí). Požadavky k předcházení a omezování prašnosti při realizaci odstraňování a provádění staveb vymezené v příloze č. 10 k zákonu č. 201/2012 Sb. považuje MŽP za dostatečné.

H. a I. Posouzení z hlediska zákona č. 541/2020 Sb.

Na úseku odpadového hospodářství je do JES integrováno závazné stanovisko k odstranění stavby dálničního mostu a k terénním úpravám, které se záměrem souvisí, z hlediska nakládání s odpady, vedlejšími produkty, stavebními výrobky, jež přestaly být odpadem, nebo stavebními výrobky určenými k opětovnému použití (§ 146 odst. 3 písm. a) zákona č. 541/2020 Sb.) a vyjádření ke změně dokončené stavby (§ 146 odst. 3 písm. b) zákona č. 541/2020 Sb.).

V průběhu realizace stavby budou vznikat zejména odpady charakteru odpadní zeminy a kamení, betonu, asfaltových směsí a kovů. Jejich předpokládané množství a způsob nakládání s nimi jsou uvedeny v příloze *„S01.2 Projekt odpadového hospodářství“*.

Při posuzování zájmů chráněných zákonem č. 541/2020 Sb. vycházelo MŽP rovněž z *„Bilance zemních hmot“* uvedené v příloze *„Souhrnné technické zprávy“* (STZ) projektové dokumentace. Terénní úpravy budou prováděny výhradně za účelem zřízení tělesa rozšířené dálnice. Odpady vznikající po dokončení stavby, resp. během provozu se nepředpokládají.

Veškeré vyprodukované odpady budou v rámci stavby tříděny podle druhu a kategorie, ukládány odděleně a zabezpečeny před jejich smísením, znehodnocením nebo odcizením. Zhotovitel stavby bude při své činnosti naplňovat povinnosti původce odpadů v souladu s § 15 zákona č. 541/2020 Sb. V tomto ohledu MŽP upozorňuje, že podle § 15 odst. 2 písm. c) citovaného zákona je původce odpadu povinen v případě stavebního a demoličního odpadu, který sám nezpracuje, mít jeho předání podle § 13 odst. 1 písm. e) zákona č. 541/2020 Sb. v odpovídajícím množství zajištěno písemnou smlouvou s oprávněnou osobou ještě před jeho

vznikem. Dále je podle § 15 odst. 2 písm. f) zákona č. 541/2020 Sb. nezbytné *„při odstraňování stavby, provádění stavby nebo údržbě stavby dodržet postup pro nakládání s vybouranými stavebními materiály určenými pro opětovné použití, vedlejšími produkty a stavebními a demoličními odpady tak, aby byla zajištěna nejvyšší možná míra jejich opětovného použití a recyklace“*. Uvedené je blíže rozvedeno v § 42, ve spojení s přílohou č. 24 k vyhlášce č. 273/2021 Sb., o podrobnostech nakládání s odpady, ve znění pozdějších předpisů (dále jen vyhláška č. 273/2021 Sb.), s důrazem na předcházení vzniku odpadů, oddělené soustřeďování a recyklaci.

Na stavbě bude vedena průběžná evidence vzniklých odpadů, žadatel bude uchovávat veškeré doklady o předání odpadů v souladu s § 26 vyhlášky č. 273/2021 Sb. po celou dobu stavby (kopie dokladů o předání odpadu ze stavby osobám oprávněným k provozování zařízení k nakládání s odpady se budou zakládat do stavební dokumentace). V této souvislosti MŽP zdůrazňuje, že stavebník bude podle § 93a zákona č. 541/2020 Sb. povinen neprodleně zaslat MŽP doklady prokazující mj., že s veškerými odpady bylo naloženo v souladu s tímto zákonem a hierarchií odpadového hospodářství dle § 3 zákona č. 541/2020 Sb. (předcházení vzniku odpadů, recyklace a jiné využití, energetické využití, odstranění). Dokladem prokazujícím správné naložení s odpady bude potvrzení od provozovatele zařízení, které odpad podle § 17 odst. 1 písm. c) zákona č. 541/2020 Sb. převzalo (vážní lístek), nebo výpis z jeho průběžné evidence. Čestné prohlášení stavebníka či zhotovitele stavby (původce) nelze mít za dostatečný doklad o splnění dané povinnosti. Rozhodujícím okamžikem, po kterém má stavebník splnit povinnost podle § 93a zákona č. 541/2020 Sb., je ukončení stavebních prací na daném záměru.

Vzhledem k charakteru záměru a rozsahu stavebních činností je záměr z hlediska odpadového hospodářství přípustný. Na základě předložené projektové dokumentace MŽP ve smyslu § 146 odst. 4 zákona č. 541/2020 Sb. shledalo, že záměr bude realizován v souladu s předpisy na úseku odpadového hospodářství a rozsah a způsob provedení prací v rámci stavby opravy dálničního mostu nevyžaduje stanovení speciálních podmínek, které by zajistily ochranu zdraví a životního prostředí a dodržení hierarchie odpadového hospodářství.

J. Posouzení z hlediska zákona č. 334/1992 Sb.

Stavební záměr se podle situace nachází na těchto druzích pozemků: ostatní plocha, zastavěná plocha a nádvoří, orná půda, zahrada, vodní plocha. Většina trvalého záboru je soustředěna na stávající těleso dálnice D1. Celkový trvalý zábor činí 52 038 m^2 (z toho bude 46 491 m^2 bez výkupu – na ploše stávající dálnice apod.). Dočasný zábor činí 2 705 m^2. Záměr je navržen v jedné variantě, jež respektuje platný územní plán a navazuje na již existující stavbu.

MŽP ověřilo, že předložené podklady týkající se odnětí půdy ze ZPF splňují požadavky stanovené zákonem č. 334/1992 Sb., jakož i vyhláškou č. 271/2019 Sb., o stanovení postupů k zajištění ochrany zemědělského půdního fondu, ve znění pozdějších předpisů.

Celkově bude trvale odňato 3 303 m^2 půd zařazených do II. třídy ochrany, dočasně do jednoho roku bude zabráno 818 m^2 půd a dočasně nad 1 rok nebude zabrána žádná výměra. Záměr představuje opravu mostu vyvolanou mj. rozšířením stávající dálnice, již nelze umístit jinam

(na méně kvalitní půdy). V převážné většině jím bude dotčena orná půda, v menší míře zahrady (622 m2 v trvalém záboru). Část těchto pozemků přiléhá k tělesu dálnice a je fakticky využívána jako silniční příkopy a svahy silničního tělesa.

Na dotčených pozemcích nejsou evidována žádná protierozní, ani žádná meliorační opatření. Podle závěrů doložené přílohy *„E.2.1. PODKLAD K VYNĚTÍ POZEMKŮ ZE ZPF“*, i na základě ortofotomapy v katastru nemovitostí lze konstatovat, že dotčená půda ve skutečnosti skoro není využívána jako orná. Z pedologického průzkumu vyplývá velmi nízký obsah humusu v půdě. Terén je v těchto místech tvořen navážkami různého původu. V části lokalit, kde byl zastižen humusový horizont, se nachází vzrostlá vegetace s vyvinutým kořenovým systémem (plochy byly v minulosti využívány jako staveniště a dočasné skládky, což ovlivnilo kvalitu půdního profilu).

Přestože je ornice zařazena do II. třídy ochrany, její reálná kvalita je nízká – obsah humusových částic je omezený, textura je nepříznivá a horizont je narušen předchozím využitím území. Stavebník provede na svůj náklad z celé odnímané plochy skrývku kulturních vrstev půdy v mocnosti 0,25 – 0,43 m a zajistí hospodárné využití skryté ornice v předpokládaném množství cca 1 255 m^3 v rámci stavby na ohumusování svahů a přilehlých stavebních ploch v okolí mostu. Skrytá ornice bude uložena na samostatné mezideponii umístěné na pozemku parc. č. 2649/2, v k. ú. Starý Lískovec.

Stavebník povede o činnostech souvisejících se skrývkou, jejím přemístěním, uložením, ochranou a rozprostřením skrývaných kulturních vrstev půdy průběžnou evidenci, ve které se uvádějí všechny skutečnosti rozhodné pro posouzení správnosti, úplnosti a účelnosti využívání těchto zemin (datum provedení prací, dotčenou plochu, skutečnou mocnost skrytých horizontů, přibližný objem zemin, místo uložení, způsob ochrany deponie, způsob následného využití), včetně fotodokumentace. Tuto evidenci činností souvisejících se skrývkou je stavebník povinen předložit orgánu ochrany ZPF při kontrole plnění stanovených podmínek.

Podle § 11a odst. 1 písm. b) zákona č. 334/1992 Sb. se odvody za trvale odňatou půdu nestanoví, jde-li o odnětí zemědělské půdy ze ZPF v souvislosti s realizací stavby dálnic, silnic a místních komunikací, včetně jejich součástí a příslušenství.

Podle § 9 odst. 6 písmeno b) zákona č. 334/1992 Sb., ve spojení se zákonem č. 416/2009 Sb., nebylo povinností k předmětné žádosti předložit souhlas vlastníků dotčené zemědělské půdy.

Po posouzení všech podkladů **MŽP dospělo k závěru, že s požadovaným trvalým odnětím půdy ze ZPF lze vyslovit souhlas**, přestože se jedná o půdy zařazené do II. třídy ochrany – jejich reálná kvalita je nízká (obsah humusových částic omezený, textura nepříznivá, horizont narušen předchozím využitím území). Pro udělení souhlasu svědčí zejména skutečnost, že záměr představuje veřejně prospěšnou stavbu v souladu s územně plánovací dokumentací a že navrhovaný zábor je pro realizaci stavby nutný. Navržené řešení splňuje zásady ochrany ZPF podle § 4 zákona č. 334/1992 Sb. S ohledem na výsledky pedologického průzkumu, zejména na kvalitu půdy, **MŽP souhlasí s využitím skryté ornice v orientačním množství 1 255 m³ k ohumusování svahů a přilehlých stavebních ploch v tloušťce 0,15 m**.

Závěr:

MŽP vyhodnotilo žádost z hlediska všech právních předpisů v oblasti ochrany životního prostředí, jejichž správní úkony mohou být podle § 2 odst. 1 zákona č. 148/2023 Sb. součástí JES, a na základě vlastního posouzení dospělo k závěru, že záměr nad rámec správních úkonů uvedených v závazné části tohoto JES nevyžaduje vydání žádného dalšího správního úkonu na základě uvedeného ustanovení.

Záměr byl posouzen ze všech relevantních hledisek, resp. z pohledu všech veřejných zájmů na úseku ochrany životního prostředí. Na základě charakteru záměru, míry možného dotčení relevantních chráněných zájmů a údajů obsažených v žádosti a v projektové dokumentaci lze konstatovat, že se záměr nedotkne žádného z chráněných zájmů způsobem, který by byl v rozporu s výše citovanými složkovými právními předpisy, a proto lze vydat souhlasné závazné stanovisko.

Platnost tohoto nového JES je 5 let ode dne jeho vydání s tím, že může být na žádost stavebníka v souladu s § 7 odst. 2 zákona č. 148/2023 Sb. prodloužena.

Toto závazné stanovisko bude zveřejněno po dobu 15 dnů na úřední desce MŽP, na adrese https://mzp.gov.cz/cz/ministerstvo/uredni-deska.

Poučení

Závazné stanovisko podle § 149 zákona č. 500/2004 Sb. není samostatným rozhodnutím a nelze se proti němu odvolat, resp. podat rozklad. Jeho obsah je závazný pro výrokovou část správního rozhodnutí vydávaného v následném řízení podle § 1 zákona č. 148/2023 Sb. Obsah závazného stanoviska lze napadnout v rámci odvolání proti rozhodnutí, které bylo závazným stanoviskem podmíněno, postupem podle § 149 odst. 7 zákona č. 500/2004 Sb.

otisk úředního razítka

RNDr. Miroslav Rokos
ředitel odboru výkonu státní správy IV
podepsáno elektronicky

Přílohy

1. Tab. dendrologického průzkumu – stromy a zapojené porosty dřevin
2. Zákres umístění dřevin
3. Náhradní výsadba Bosonohy 1, 2, 3, 4, 5 Starý Lískovec 6
4. C2 Katastrální situační výkres (grafické znázornění vynětí částí pozemků ze ZPF)

Rozdělovník

Obdrží zplnomocněný zástupce žadatele:

VIAPONT, s.r.o.
ID DS: zcuaert
Vodní 258/13, 602 00 Brno

Obce, jejichž území může být vlivy záměru zasaženo:

Statutární město Brno
ID DS: a7kbrrn
Dominikánské nám. 1, 601 67 Brno

Obec Ostopovice
ID DS: 5kkapxr
U Kaple 260/5, 664 49 Ostopovice

Správní orgány příslušné podle jiných právních předpisů:

Dopravní a energetický stavební úřad
Samostatné oddělení staveb pozemních komunikací I.
ID DS: 7mnrnuu
nábř. Ludvíka Svobody 1222/12, 110 00 Praha 1

Magistrát města Brna
Odbor životního prostředí
ID DS: a7kbrrn
Kounicova 67, 602 00 Brno

Magistrát města Brna
Odbor vodního a lesního hospodářství a zemědělství
ID DS: a7kbrrn
Kounicova 67, 602 00 Brno

Krajský úřad Jihomoravského kraje
Odbor životního prostředí
ID DS: x2pbqzq
Žerotínovo nám. 3, 601 82 Brno